1526 — 1890 ՅՈՒՆԻՍ 29 ՇԱԲԱԹ — 1307 ՋԻԼԳԱՏԻ 23 — ԱԼԹԸՆՋԸ ՄԻՆՉ

20 ԲԱՐԱ

ՁԵՐԻՏԵՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՍՅԷ ԹԻՒՃԱՌԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

	12 ԾԱԼԷ	6 ԾԱԼԷ	3 ԾԱԼԷ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշտան

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

Լինելի Շաբաթվան սահիպէ 1 ղրշ. 5
Վեհանիստ սահիպէ 11է 10ք. հա. » 3
Մէկտասակ նամիկայա տարբ պէնտէր մէհանէն դասզուլ օրունաճագ վէ ուրիշ օրունմայան էվրաղ իտաէ օրունաճագ տրբ։

Խաղբէխանէի, Ամաղօրան Գազը Ալի Ֆատաէսինտէ նումէրօ 20 Ձիվէլէկեան մսթաղանտա ատբ։ Գնագիրէի Մէվատա հաղորդուտա կազէթաներ սահիպ վէ մէտուլ Ցորգան Ճիվէլիկեանան միբատաթ օրունա։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Շարգ չրմէնտրվէրէրի գումբանեասրյա Գուլկար չրմէնտրվէրէրի իտարէսի պէյնինտէ պազը ինթսլաֆաթ զուհուրա կէլմիշ օրմազա, թարաֆէյն՝ քէնտի չիքեալէթէրէնի նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինէ արզ ինթմիշլէր տրբ։

——

Մըսրը ատիրէ նազրրը Զիւլֆիգար բաշա հազրէթլէրէնին Մըսրը մէհաքիմնէճ իճրասը թասավվուրընտա օյտրզը իսլահաթա տաիր Մըսրը հիւքիւմէթի թարաֆընտան տէվզիլէլէրէ պիր թահրիրատը ումումիյէ իրսալ օլունմըշ տրբ։

——

Շարգի Ռումէլիտէ Ֆիլիպէ գուրպինտէ Բրիսիչա գարիէսինտէ իբի մուխալիֆ ֆըրգա պէյնինտէ տիրէրէն պիր արպէտա զուհուր իտէրէք, թարաֆէյնտէն պիր չօգ ատատ մէճրուհ օլմուշ տրբ։

——

Գէլկրատտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, դրալ Միլան իլէ Սըրպ հէյէթը վիրէյասը միյանընտա եէնիտէն պիր թազըմ միւշքիլաթ զուհուր իթմիշ տրբ։

Երնէ չէհրը մէզքիւրտէն եազըլտըդընա կէօրէ, Գէլկրատ թիճարէթի օտասը՝ թիճարէթ նէզարէթինտէն վուգու պուլան իսթիղնա ճէվապէն, միւնասէպաթը թիւճճարիյէտէն տօլայը Աւսթրիա հագդընտա Սըրպ հիւքիւմէթի թարաֆընտան իթթիխազ օլունան թէտապիրի թասվիպ էյլէտիկինի, վէ Սըրպ թիւճճարյարընն՝ Աւսթրիա իլէ օյան թիճարէթի միւնազասրնա տէվամ իտէպիլէճէքլէրինի պէյան էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր թիճարէթի օտասը՝ իթթիխազը լազմ կէլէն թէտապիրի պիմիւզաքէրէ հիւքիւմէթէ արզ իթմէք իչին պայշճա թիւճճարլարան միւրէքքէպ գօմիսիօնյար թէչքիլինի հիւքիւմէթէ թավսիյէ էյլէմիշ տրբ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Սատրազամ հազրէթլէրի՝ տիւն սապաշ Մապէյնը հիւմայունա պիրազիմէ պազը իրատաթը Սէնիյէի հազրէթը Շէհրիարիյի ախզ ու թէլագը իտէրէք, սաամ 3½ բատտէլէրինտէ Պազը Ալիի թէչրիթ էյլէմիշ, վէ թահսիր բրյասէթլէրինտէ օյարագ Խարիճիյէ վէ Տախիրէ վէ Եվգաֆ նազրրլարը բաշալար հազրաթըյա մէնլիսը վիրէյասա մէմուր ճէվսէթի բաշա հազրէթլէրինէ միրէքքէպ պիր էնճիմէնը ալի ագաը էճիթիա իլէ պազը մէվատը միհիմմէ հազգընտա կէճ վագթա գատար իճրան միւղաքէրաթ պուլրըմը տրբ։

—Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ իսլամ մէքեաթիպը խուսուսիյէսին տէն Մէքթէպ Օսմանի իտարէսինին ազչէյէ լիւզումը պուլրնտրընը իսթիխարա պուլուրտուգլարընտա, մէքթէպը մէզպուրին նաֆիա նէզարէթի վէզնէսինտէ մահֆուզ պուլրնան մրգաատը մալիմ ազչէսի նին իթթասրնա միւսատ պուլուրտրգլարը կկալ, ճէպը հիւմայունը Միւիւքեանէլէրինտէն տախի սէք թէպը մէքքիւրէ 5000 ղշ. ախիրէ իհան պուլուրմըշլար տրբ։

—Շատտան հօրանա գատար 89 քիլօմէթրօլրգ պիր թրամվայ իսթթը ինչա իմմէք իւզրէ իմթիղազ ախզ իթմիշ օյան Մաթրան էֆ.նին ախիրէն Պրիւքսէլտէ 4 միլեօն ֆրանգէրմայէ իլէ պիր գումբանեա թէչքիլ էյլէտիկինի, վէ պու գումբանեատա Պանդը Օսմանինին տախի իշթիրաքը պուլրնտրընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք։

Մէսմուաթա կէօրէ, մումայիլյհ Մաթրան էֆ.՝ ախիրէն Պրիւքսէլ տէն Ցէրասատէթէ ավտէթ իտէրէք, թէչքիլ էյլէտիկի գումբանեանընն նիզամնամէի տախիլինին թէտգիգ օրընմագ իւզրէկէչէն սալը կիւնիւ նաֆիա նէզարէթինէ թագտիմ էյլէմիշ տրբ։

—Պիճիմէտ Օսմանը վարբը շիրքէթլէրինին պիրլէշտիրիլմէսիյլէ պէօյիւք պիր Օսմանը վարբը շիրքէթի թէչքիլի հագդընտաքի միւզաքէրաթը հիւմնիւ նէթիճէյէ միւսատ ալմըշ օյտուղը անլաշրմասընա, վէ չու հալտէ մուամէլէի ղըյապիէ իճրասընն միւմքին օյամամասընա մէպնի, մուհաքէմէ կէլճէճէք բէնճէնպիճ կիւնինէ թէէնիր դրընմըշտր։

—Հէյպէլի ատատտա Զամ լիմանընտա սէֆիրինին թամիրի իչիւն պիր ֆապրիգա ինշասը թասավվուրը ալեյհինտէ ճէզիրէի մէզքիւրէ էհսայիսի թարաֆընտան վագը օյան իթթիրաքաթը մուվաֆֆրգը հագգու սէվագ ալմայրգ, պիլաքիս թասավվուրը մէզքիւրը իճրասը ճէզիրէճէ ֆէվարա վէ մուհասէնամը մուճիպ օյանաղը պէյանընա տաիր Նաֆիա նէզարէթի մէճլիսի թարաֆընտան պիր մազպաթա թանզիմլէ Պաղա Ալիէ թագտիմ օլունտրգը իշիսիմիշ տրբ։

—Էվվէլքի սապահ Մարմէրէքտէն հարէքէթ իտէն չրմէնտրֆէր գաթարը՝ էրէնէքօրինէ միւսատէլէթինտէ, տահա թէկագդուճ իթմէկտէն վակօնա պինմէք իսթէյէն քէթէպէտէն չիշմանճա պիր էֆ.մուխթարալը պիր մէկզիրէ տիւշմիշ, վէ մուամիրյէնի գուրթարմագ իւզրէ չիթապ իտէն սթասիօն մէմուրընն էլլէրի մէճրուհ օյմըշ տրբ։

—Կէչէն սալը կիւնքի պօրանընն մուճիպ օլտրզը խասարաթ հագգընտա բէյտէրբէյ մալիմամի ախզ իտիրմէքտէ տրբ։ Եէվմը մէզքիւրտէ Պօղազ իչինտէ Սուլթանիյէ չայրընտա ճէսիմ պիր ճէվիզ աղաճը տէվրիյէրէք, ալմրնտա 5-6 եաչընտա պիր մուհաճիր չօճուղը գալմըշ, վէ մէճրուհ օյմըշ տրբ։

11 թարիխը հավի պիր մավնան՝ Մարմարէօրիտէն ավտէթ իտէր իքէն ֆուրթունայա թոթուլարագ Սիվրի ատայա տիւշմիշ վէ օրատտաքի գայալարա չարբարագ ղարդ ու նապէտտտա օյմուշ տրբ։ Թարիխլար վէ բէխիլէրի մէզքիւր ատայա չրգրպ կէճէյի օրատտա կէչիրմիշլէր վէ էրթէսի կիւն Պէօյիք Ատատան կէօնտէրիլէն սանտալլարա բաքիպէն ըմթամագալա ավտէթ իթմիշլէր տրբ։

Եէվմը մէզքիւրտէ Պօղազ իչինտէ Բայազ-Պաշէսի էօնիւնտէն կէչմէքտէ օյան Եէնիքէօյիւ Եօրկինին գաչրը տաիր տէնիզին չիտտէթինտէն բարչալանմըշ իսէ տէ, մէրգումմ՝ սալիմէն գուրթարրըմըշ տրբ։ Անատօլը-Հիսարը էօնիւնտէ պիր տօնտուրմաճը գալրը տէվրիրմիշ, վէ ֆազաթ տօնտուրմաճը խէլատխիլմիշ տրբ։

—Անատօլը Գավազընտա վագը պիր գահվէխանէ՝ Պօղազ գլավուզլարընն թօրանտրգլարը մահալ օլուպ, պունլար պազը զեման կէճէլէմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունտրգլարը վագթ օրատա գալրրար իմիշ։ Գաբատան Սիւհօր իլէ տիկէր պիր գլավուզ՝ ախրէն պիր կէճէ մէզքիւր գահվէտէ եաթմըշար իսէ տէ, գահվէնին պէքճիսի՝ կէճէլէյին մէրգումանն էլպիսէրիլէ բարա վէ սաաթլարընը չալրպ ֆիրար իթմիշլեր։

—Գէյօղլընտա Ֆօղու եօլտա հալէպ չարշըսը գաբուսընտա թիւթինճիլիք վէ սարբաֆիլէք իտէն Կիւլէբեան Ստեփան աղանընն կէչէն սապահ էրքէն պիր թօրպա տէրուննինտէ 50) լիրա բարասընը գաբրպ գաչմըշ օյան 2 իրրսրզտան պիրինին տիւն տէրտէսթ իտիլմիկի իչիտիլմիշ տրբ։

—Մէսմուաթա կէօրէ, կէչէն բարար սապահրսը հայտար Բաշատա պիր էրմէնի բէնճպէր՝ օ ճիվարտա ագար պիր սու քէնարընտա չատա չրը երգար իքէն, հաշարի մագուլէսինին 3 եաշուտի՝ պիլա սէպէպ մէրգումմրենճպէրին թէքքէսինի գրրարգտան վէ պաշրը տա պիր օտուն իլէ եառբպ կէօղինիւն պիրինի տէ աղբրճա մէճրուհ իթթիրքէն սօնրա աէօյմէք իչիւն թէքքար իւղերինէ հիճուսմ իթմիշլէր իսէ տէ, օ արա օրատան կէչէն Իսլամտան պիր զաթը միւտախէլէսի իւղերինէ տարպա ճիւրաթ իտէմէյիպ ֆիրար էյլէմիշ տրբ։

Քէֆիֆէթ բօլիսէ աքս իթթիրքտէ, մէրգուման Եահուտիէրին թէհքարբիսինէ թէչէպպիւս օլընը, իչէրինտէն պիրի տէրքէսթ օլընմըշ, վէ իսթէճմագ իտիրտիրքտէ քէնտիսինին պու իշտէ մէտիսալի օլմայրպ, տիկէր ըէֆիֆլէրի թարաֆընտան ֆիրը մէզքիւրէ ճիւրաթ օլընտրգընը իդբար ու իֆթատէ էյլէմիշլէր խտր։

—Սապրգալը թագրմընտան Եազմաճ Մէհմէտ նամ չախս՝ էվվէլքի կէճէ Գալաթատա տօլաշմագտա իբէն բօլիսլէր թարաֆընտան չէվրիլէրէք մէրքէպէ կէօթիւրիւմիշ, վէ մարգում՝ տէրուն մէրքէպտէ բօլիս մէմուրընտան Մէհմէտ էֆ.ի չագը իլէ պայը մահալլէրինէն ճէրհ իթմէքլէ, հագգընտա լազըմ կէլէն մուամէլէ իճրա իտիրմիշ, վէ մէճրուհ Մէհմէտ էֆ. տախի Ալթընճը տարէ խասախանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տրբ։

—Մագրիքէօյ ճիվարընտա քահան Պարութխանէի Ամիրէտ պարութ տիւպէտլերինտէն պիրիսի՝ տիւն սաաթ 4 բատտէլէրինտէ աթէշ ալրպ պէրհպա օյմուշ իսէ տէ, տիւպէր՝ զաթէն իքի քիշի իլէ իտարէ օլընը քիւշիւք պիր շէյ օյտրզընտան, հիշ պիր թարաֆա մազարրաթ վէրմէմիշ վէ եաղընը մէրգումմ իքի ամէլէնին էլլէրի եանմըշ տրբ։

ԹԷԼԼԻԿՐԱՖ

(Ամէրիկա գը Գէնէրալ Թէլեգրաֆիյէ)

ՊՈՒ ԿԻՒՆԷՔԻ

Պրիւքսէլ 10 յուլիս

Մալիյէ նազրրը՝ Միլլէթի մէճլիսը ումումիսնէ պիր գանուն լայիհասը թագտիմ իտուպ, իշպու լայիհա մուճիպինճէ Պէլճիգա հիւքիւմէթի՝ Գոնկօ մէմալիքինէ 25 միլեօն ֆրանգլա մուավէնէթ իթմէյէ մէզզուն օյաճագ, վէ պու մէպլաղին պէշ միլեօնը տերհալ չիմտի թէէտիյէ ծլունըպ, սէնէտտ տէ իքիշէր միլեօն իթա օլունաճագ տրբ։ Պէլճիգա՝ 1885 փետրուար 26 թարիխի Պերլին ահտնամէսինտէ վէ 1890 յուլիս 2 թարիխի զէյլը ահտնամէտտ միւսաբրատ օյան պիրճիմէլէ հուգուգը հաիզ օլմագ իւզրէ Գոնկօ մէմալիքինի քէնտիսէ իլհագ ու թէվհիտ իտէճէք տրբ։

Լօնտրա 9 յուլիս

Պու-Սիթրիթ վուգուաթմասը տեվամ իթմիշ տրբ։ Էհալի իլէ բօլիս արասընտա արպէտալար վուգու պուլմուշ վէ պիր չօգ էշխաս թահթը թէկգիթէ ալընմըշ տրբ։

Լօրտլար մէհիսնէտ լօրտ Սալիսպէրի՝ Պու-Սիթրիթ արպէտալարընն կազէթալար թարաֆընտան միւպալաղա իլէ նազլ օլընտրգընը, վէ թէտատիրը միւզթազիրէնին իթթիխաղ իտիրտիկին, վէ խասսա թապուրընն հատիսէի մալիմէսի հագգընտա հիւքիւմէթ թարաֆընտան թահգիգաթ իճրասը էմր օլընտրգընը, վէ մէզքիւր թապուրն ճէպա իչին դըշատան տրյարը չրգմասը մէն օլընտրգընը պէյան իթմիշ տրբ։

Բարիզ 9 յուլիս

Ամէս հավասրն Ամերիտատան ալտրդը մալիսմաթա կէօրէ, Պահրը Սէֆիտ Ինկիլիզ տօնանմասը՝ Բրիսսնամ մահալատ տէմիր ատմըշ օլուպ, մէզքիւր տօնանմա՝ Կիրիտ սուլարընա կիթմէքտէ տրբ։

Վիէննա 9 յուլիս

Գարատաղ բրէնսէսի Բէթերսպուրկա ազիմէթ իթմիշ տրբ։

Պօսնա-Հէրսէք ումուրը նազրրը Մ. Գալէյ՝ տէվը ու թէֆթիշ իչիւն էյալէթը մէզքիւրէյէ ազիմէթ իթմիշ վէ 3 հաֆթա օրատա գալաճագմըշ։

Խարիճիյէ նէզարէթի միւրէվվիճի Ֆրէմրէնպէրգ՝ կէլէճէք այտա Քէսինկէնտէ գօնթ Դանօրի իլէ Մ. Քրիսրի վէ ժէնէրալ Գաբրիվի վէ Լօրտ Սալիզպէրի արասընտա վուգու պուլաճաղը բիվայէթ օլունան միւլագաթ հագգընտա մէհաֆիլը բէսմիյէտտ մալիմաթ օլմատրգընը պէյան իտէյօր։

Բարիզ 10 յուլիս

Սոսոր կազէթասընը պէյանընա կէօրէ, ժէնէրալ Պուլանժէ պիր մէթուպ եազարագ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին ափվընը իսթիտա իթմիշ տրբ։ Պու չալա՝ չիմալէ գատար թէհգագուգ իթմէմիշ տրբ։

ՍԻԿՈՒՐԹԱ

Կազէթամրզին 1506 նօմէրօլը նիւսխէսինտէ, պիր Վիէննա կազէթասընտան նազլէն Ֆրանգօ—Հօնկրուազ նամ սիկուրթա գումբանեասը հագգընտա պիր ֆգրա նէյր իտիլիպ, պունտա մէպքիւր գումբանեանընն պաթաղ պիր հալտէ պուլընտրգը պէյան օլընմըշ իսի։

Պու քերրէ եօզկա, ենդարէ վէ Ատանատան մահթպամրզա վիւրուտ իտէն մէքթուպլարտա մահլիսթիզրապ օգունտրգընա կէօրէ, մէզքիւր սիկուրթա գումբանեասը թարաֆընտան օյ չէհիրլէրէ պիր սէյեար մէմուր սէվգ իտիլիպ, պու մէմուր՝ էհսանի մահալլիէյի էօմիւր սիկուրթասընա գայտ իթթիրմէք սայ ու զարբէթինտէ պուլրնտրգը վէ օրաարտա խայլճէ միւշքէրի գայտ իթմէյէ մուաֆֆիգ օրմուշ օյտրզընտան, շիմտի մէքթուպ սահիպլէրի՝ Վիէննա կազէթասրընն նէշրիյաթը մէպհուսէսի իւզերինէ Ֆրանգօ-Հօնկրուազ գումբանեասը մէմուրընն օրաարճա իճրա էյլէտիկի էօմիւր սիկուրթասը մուամէլէսինէ նէ՝ տէրէճէյէ գատար էմնիյէթ օլընապիլէճէկինի պիլմէն սօրուլօրաբ իսէ տէ, պիր պու պապտէ քէնտիլէրինի թէէմին իտէճէք հիշ պիր մալիմաթ վէ բէմէկիկ, անճագ «հէր սագալը պապա զանն օլընմազ» ֆէհվասընճա հէր կէլէն չարգալրյա էմնիյէթ ճայիզ օլամայաճաղընը, վէ էօմիւր սիկուրթասը իչին շիմտիյէ գատար վերտիրլերի բաբալարը պիր Եօլ իլէ կէրի արմաղա վէ գարաբսրզճա իչին իչինտէն չրգմազա չալրշրզ, աքսի թագտիրտէ միւտտաիի ումումիյէկ միւրաճաաթլա իճապրընն իճրասընը իսթիտա վէ թալեպ իթթիքէտէն պաշրգա չարէ օլմատրգընը ճէվապէն ասհապը մէքթաթիպէ պէյան իտէր, վէ գումբանեանընն նէ տէրէճէտտ էմնիյէթ օլընմազ պիր հալտէ պուլրնտրգընը իսպաթ ու թէէյիտ իչիւն երնէ պիր Վիէննա կազէթասընընն Ֆրանգօ-Հօնկրուազ հագգընտա եառտրգը տիկէր պիր ֆգրայը տախի պէրվէճէհ ախի երնէ թէրճէմէ վէ նագլ էյլէրիզ։

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ գազէթասընը

«Պու գումբանեա պիր մուսիպէթ տիր։ Հագգընտա օյան իւմիտլէր նիճէ՝ պաշա չրգ տր։ Օգուլյանրրմըզը սագընտրրմամրզա նէ՝ էյի եաբմըշրզ։ Շիմտիքի իտարէ էսքիսին տէն տահա ֆէնա տրբ։ քի՞մ էմնիյէթ իտէր։ Բէք չօգ քէնտիլէ կիւվենմէրէ տայա իշ պիմմէզ։ Հիասէտարան՝ իչին տաղրտրլմասընը վէ թէսմիյէ ուսուր (լիքիտասիօն) իտիրմէսինի թալեպ իթմէքի տիրլէր ամա գումբանեարը պաթրրան միտիրլերի տէ թահմը մուհաքէմէյէ չէքմէյի ունութմամալը տըրլար։ Եէնիտէն իքի միլեօն ֆրանգ գիյան վար։ պու նէ՝ բիւսվայրգ։ Գումբանեանընն մուամէյաթրնա տեվամ իթմէյէ հազրը վէ միհէյեա օյան վէ «պայշրնա ալագատար» տէնիլէնէրէ՝ հիսէտատար օլմայրպ, ատէթա գուրտ վէ կէմիրլեճի տիրլեր։ Էսկի A հիսէլերի քեամիլէն մահվ օլմուշ տրբ։ Հէնուզ կէչէն սեպտեմբեր այրնտա չրգտարրյան B հիսէլերինին տէ 100տէ 50սի մահվ օլմուշ պիթմիշ տիր։ Պունճա միլեօնլարտան եալընրգ 1,500,000 ֆրանգ գալմըշ տրբ։ Վէ տահա 1,500,000 ֆրանգլագ հիսէլերի տէ մէյտանը թէտավիւլէ չրգարմագ խսմէնիլիօ՛ր։ Պէօյէ միւտիրլերի ատէթա գաբուտան տիշարը գօվմալը։ Էկեր կիթմէք իսթէմէզլեր իսէ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմէլի։ Էհալինին պըրունընա կիւլէն ատամլարը ասլա աճրմամալը։ բարալարը նէրէյէ սարֆ իթթիրլերինի անլերէ սեօլէթմէլի։ Բարալար նէ՞րէյէ կէչմիշ տիր։ բարալարը քի՞մ էօյէ տէլիճէ սինէ գուլանմըշ վէ քի՞մ սանտրգընա աթմըշ տրբ։ Պունլար հէր թահգիգ օլունրգ մէյտանա չրգմալը տրբ։»

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրէտի Լիոնէ պանգասընը Գալաթա վէ Սթամպոլ իտարէխանէլէրի՝ Ֆրանսանը միլլի եօրթուսրնա միւսաարքի ալաֆը։ յուլիս 14 միւնասէպէթիյլէ կէլէճէք բազար երթէսի կիւնիւ գաբալը օյանաղլար տրբ։

ԳՕՆՍԷՐ

Մալիւմ օլտրզը իւզրէ, եարընքի ճումաա երթէսի կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆ։ սաաթ 3 պուչուգտա, սէրթ ապիպը հազրէթը Շէհրիարի Մավրօեէնի բաշա հազրէթլէրինին թահթը հրայէի արիյէսինտէ իւսկիւտար Միսկինլէր խասթախանէսի պիվայէկեանընա իանէթէն պէօյիւք պիր գօնսէր իճրա օլընաճագ, վէ պու ճէմիյէթը մուսիգիյէտէ, իսմէրի պունտան ագտէմ կազէթամրզտա գիքը օլընան մէշհիրը էրպապը մուսիգիտէն մաատա մէշհուր բիանինմ Մ. Տէլլա Թօլլա տախի բանո իւզերինտէ իճրալ թէղանիյաթ ըտեէճէք տրբ։

Ուսուրը խայրիյի ինսանիյէթքեարանէտէն օյան չու թէչէպպիսին մուվաֆֆագիյէթը թամամէյէ նաիլ օլարագ, իւսկիւտար Միսկինլէր խասթախանէսի պիվայէկեանընա պէօյիւճէք պիր մէպլաղը իանէ հասրլ օլաճաղը գավիէն մէմուլ տրբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողով պու կիւն Գալաթա Խորհրդարանընտա ագտը իճթիմաէ տավէթ օլընմըշ տրբ։

——

Փափազեան Երեւումէթ.ենին Մագրիքէօյ քիլիսէսինէ իհտա իթթիկի վէ կրօն. ժողովն տախի կէչէնտէ թագտիսինէ միւսատ էյլէտիկի Ս. Մնունդ թասվիրինին Օձուում այինի՝ կէչճէճէք բազար կիւնիւ Բաթրիարք Ասեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի թարաֆընտան քիլիսէի մէզքիւրտէ ժուրանթան պիր սուրէթտէ իճրա օլընաճագ տրբ։

——

Պու սապահ մահթպամրզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, տիւն կէճէ սաաթ 1½ բատտէլէրինտէ Խասքէօյիւն Ս. Ստեփաննոս քիլիսէսինէ սարիգ տուխուլ իտէրէք, 5 ատտ կիւմիւշ Խաչ, պիր բագիճն Սկիհ, վէ Աւագ Խորանն կիւմիւշ գանտիլինի սրբագան իթմիշլէր տիր։ Զարնան էշէնարն գըյմէթի ճէման 4000 ղրշ. գատար թախմին օլընըյր։

Իճրա օլընան թահգիգաթտան անլաշէլրընա կէօրէ, խրրսրզլար՝ տիւն ագշամքի քիլիսէ պիլէրի էսնասընտա գատրկարա մախսուս Վերնատունա տուխուլէ մուվաֆֆագ օլուպ, կէճէ սաաթ 1է գատար օրատա պարընտրգտան սօնրա խապասէթը մէզքիւրէյէ իճրա իթմիշլեր տիր։

Իշպու սրբգաթտան տօլայը հէնուզ քիմէ թէվգիֆ օլընմայրպ, անճագ թահգիգաթա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ օլընմագտա տրբ։

——

Գատրքէօյտէ Վենետիկ Մխիթարեան մէքթէպէնին թէվզիի միւքեաֆաթ ըէսմի յուլիսին 1ինճի կէկէճէք բազար կիւնիւ սաաթ 7տէ իճրա օլընաճաղը՝ իտարէի մէքթէպ թարաֆընտան իլան օլընը։

——

Հանդէս Ամսօրեայ. — Վիէննա Մխիթարեան Միաբանութիւնը թարաֆընտան թէէլիֆ ու թէրճիկ օլունան իշպու ալրգ բիսալէնին յուլիս Նիւսխէսի պու քերրէ Վիէննատան չէհրիմիզէ վիւրուտ իթմիշ տրբ։

ՊԻՐ ՄՈՒԱՂԼԻՄ

Տէրսատէթտէ վէ մուտխարէն Եվրօպատա թահսիլը իւլում իլէ միւթէատտտա չահատէթնամէլէր տրզ իթմիշ օյան վէ էլեէվմ չէհրիմիզտէ պիր մէմուրիյէթլէ մէշղուլ պուլընան էհլը նամուս ու հայսիյէթի պիր տէլիգանը՝ Երմէնի, Օսմանը, Ֆրանսզ, Ինկիլիզ վէ Իտալիան լիսանլարընտա քիմապէթ վէ բրաթիգ տէրսլէրի իլէ, ուսուլը տէֆթէրի (գէնդուէլէրէ) տէրսի վէրմէք իչիւն կիւնտէ պիր գաչ սաաթ վագթը պուլընտրգընտան, պէօյլէ պիր մուալիմէ լիւզումը օյանլարրն մաթպամրզը թէչրիֆ իթմէլէրի իլան օլունը։

ՃԻՆԱՑԷԹԼԷՐ ՎԷ ՐՕՄԱՆԼԱՐ

Ըէֆիգիմիզ ՄԱՅԻՒ կաղէթասը-նըն՝ Խայրէդդին իմզասըյլա զարիպ պէնտլէր նէյը իտէր պիր ֆէյլէսօֆը վար տըր։

Պու ֆէյլէսօֆ սէօզիւնիւ պիր լաթիֆէ զանն իթմէյինիզ։ Խայրէդդին իմզասընին սահիպի՝ հագիգաթէն պիր ֆէյլէսօֆ տըր։ զիրա հէր մէսէլէյի վուգուսաթը եէվմիյէնին ֆէվգինտէ պիր նօգթաի նազարտան «ֆէյլէսօֆանէ» թէգդիգ իթտիկի կիպի, հայաթընա տա տիւնեա իչլէրինի —իչինտէ հիչ պիր քեսբը վէ զարարը օվայան պիր սէյէրճի կիպի— թէլազգը իտէպլիմէք իչիւն —պէլքի տէ լիւզումընտան զիյատէ— ֆէյլէսօֆանէ պիր հալ վէրմիշ, վէ վագթը իլէ Տիօժէնասը Պէօյիւք Ալէքսանտրա «սէնտէ» պայգա պիր չէյ իսթէմէմ, եալընը կիւնէչէ մանի օլմա» տէմիշ իսէ, Խայրէդդին տէ 19ընճը սարը չու սօնընտա քէնտի հայաթընը էօյլէ պիր հալէ գօյմադա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

Խայրէտտին՝ չաիրը մէշհուր մուալլիմ Նաճի էֆէնտինին չու սէօզլէրինի քէնտի հայաթընտա հէման քեամիլէն իճրայա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

Իսթիլաֆաթբյա տէհրին օղրաշմագտա զէվգ եօգ։

Զէվգ անըն միրատը իպրէթտէն թէմաշըսընտա տըր։

Շու գատար պիր ֆարգ վար քի՝ ֆէնա տիլլէր՝ պազէն պու ֆէյլէսօֆըն՝ զէմանըն իսթիլաֆաթընա պիր շարապ գատէհի արգասընտան տա պագտրզընը պէյան իտէրլեր։

Հէր նէ հալ իսե, մէսէլէ օնտա տէյիլ։ Խայրէտտին հագգընտա պումալիմաթը վէրմէքլիք՝ քէնտիսինին հագիգաթէն պիր ֆէյլէսօֆ օլտուղընը անլաթմագ իչիւն իտի։

Կէչէնտէ Ֆրանսատա միհիմմ պիր ճինայէթ վուգու պուլտը։

Էյրօ նամընտա պիր ճանի՝ Կուֆֆէ նամընտա պիր մուհզերի (էէէ) քէնտի մէթրէսի օլան Կապրիէլ Պոնբար իլէ միւնասէպաթտա պուլընմագ իւմիտի իլէ խանէսինէ ճէլպ իտուպ, օրատա պօղտը, վէ ճէսէտինի պիր սանտրգ իչինէ գօյարագ, արապա իլէ շըմէնտֆէր մէվգրֆինա վէ օրատան տա գաթար իլէ Լիոնա նազլ էյլէտի, վէ օրատա պիր մահալէ աթըպ ֆիքրա մուվաֆֆագ օլտը։

Բօլիս պիր ազ սօնրա սանտրզըն բարյալարընը պուլըպ, զաթէն Կուֆֆէնին պիրտէն պիրէ զայպ օլմասը՝ էնտիչէլէր հասըլ էյլէմիշ օլտուղընտան, եավաչ եավաչ հագիգաթը քէչֆ էյլէտի։ պիր տէ էյրօնընն մէթրէսի օլան Կապրիէլ Պոնբար՝ Ամէրիգատա մէրգումընը վէրտիկի իչքէնճէլէրտէն օսանսըշ օլտը։ Ղընմաղտան, Բարիզէ կէլիպ հագիգաթը հալի հիքիմէթ իթիրաֆ էյլէտի։ Էյրօ իսէ՝ Ամէրիգատա պուլընմագտա օլուպ, եագալը էլէ վէրմէմէք իչիւն չէհրտէն չէհրէ տօլաշմագտա իտի։ Ֆագաթ զէմանըմրզընը բօլիս թէչքիլաթը վէ թէլէկրաֆ վէ էմսալի վասէթալար սայէսինտէ՝ չիմտի պիր ճանի իչիւն պու տիւնեա հագիգաթէն տար կէլմէկէ պաշլամըշ տըր։ Էյրօ բէք չօգ տօլաշտըգտան սօնրա՝ եագալը հավանա ճէզիրէսինտէ էլէ վէրտի։ Հէման Ֆրանսա հիքիմէթի հավանայա սէմուրլար կէսնտէրիպ, Էյրօյը ըմբանիա մէմուրլարընտան թէսլիմ ալտը, վէ Էյրօ վարօր իչինտէ կէճէ կիւնտիւզ նէզարէթ ալթընտա պուլընտըրըլարագ Բարիզէ կէթիրիտի։

Շիմտի մէրգում՝ Բարիզտէ պուլընմագտա օլուպ, եագընտա մուհաքէմէսի իճրա օլընճագ տըր։

Նասըլ քի կէօրիւնիյօր, պու ճինայէթին պազը նօգթալարը՝ ախիրէն Ալէգօ Տիամանթիտիսին Պէյօղլուսնտա Դանչէլար սօգաղընտա իրթիքեապ իթտիկի ճինայէթէ պէնզէմէքտէ տիր։

Ֆագաթ մագսէտիմիզ ճինայէթի հիքեայէ էյլէմէք տէյիլ իտի։

Մուհզիր Կուֆֆէնին սուրէթը գաթլի իլէ օլ պապտէքի թէֆէրրուաթ՝ հագրգաթէն չայանը տիգագտի օլտուղընտան, գաթիլ էյրօ իլէ Կապրիէլ Պոնբարըն մուհաքէմէլէրի —զէմանը իճրալարընտա— կազէթամըզտա մուֆասսալէն եագըլաճագ, վէ օ էնտատէ թաֆսիլաթը լազըմէ տէ վէրիլէճէք տիր։

Մէրէրուրին ֆէյլէսօֆը Խայրէդդի՝ ախիրէն պու մէսէլէ հագգընտա զարիպ պիր պէնտ եագարագ, զէմանըմրզտա ճինայէթ բօմանլարընա օլան մէրագ իլէ ճինայէթլէրին չօ զալմասընտան պահս իթմիշ, վէ «բօմանլա՞ մը ճինայէթլէրի, եօգսա ճինայէթլէ՞ մի բօմանլարը հասըլ իտէրլեր» սիւվալինի իրատ էյլէմիշ տիր։

Պու սիւվալին հագիգաթէն ֆէյլէսօֆանէ օլտուղընը հէր քէս իթիրաֆ իտէր։ Ֆագաթ Խայրէդդի՝ անճագ սիւվալի իրատ իտուպ, ճէվապընը վէրմէմիշ օլտուղընտան, օլ պապտէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք վազիյֆէսի պիղէ տիւշմիշ տիր։

* * *

Ֆիթապալարընը ախլէագը ումումիյէ իւզէրինէ օլան թէէսիրի՝ չու սօն զէմանլարտա մուհարիբլեր, գանունչինասլար վէ թապիպլէր թարաֆընտան բէք չօգ ֆիքրլեր պէյան օլընմասընը մուճիպ օլմուշ տըր։

Եալընըզ բօմանլար հագգընտա տէյիլ, հըզգ-իւս-սրհհէ վէ հէքիմլիք քիթապալարը հագգընտա պիլէ ֆէնա սէօյլէյէնլեր օլմուշ, վէ մանէվի պիր էնուէ (եանի քիթապալարը մէն իթմէք իտարէսի) թէչքիլ իթմէք տէրէճէսինտէ չիտտէթ կէսմէթէնլեր պիլէ կէօրիւլմիշ տիր։

Տիւնեատա թէէսիրսիզ չէյ օլմազ։— քիթապալարընը տա էլպէթթէ պիր թէէսիրի վար տըր։

Տիւնեատա հիչ պիր մուհարբիր կէսմթէրիլէմէդ քի՝ «պէնիմ եագարզրմ քիթապ թէէսիրսիզ տիր» տէսին։ Զիրա թէէսիրսիզ պիր քիթապը եագմամագ եագմագտան տահա զիյատէ ագբաբբեդ օլուր։ Պինաէն ալէյհ՝ քիթապալարընը թէէսիրինի ինքեար իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։

Ֆագաթ թէէսիր տէնիլէն չէյ՝ հասըլ օլաճաղը մահալէ կէօրէ թէպէտիւլ իտէր։ Պիր քիթապ պիր ալէթ տիր։ Եէր վար տըր քի՝ թէէսիրի էյի օլուր, վէ եէր տէ վար տըր քի ֆէնա օլուր։

Պիր պէշագլա պիր թիքէնի տէ, պիր ատամը տա քէսմէք միւմքին տիր։ պէշագ՝ պազը ատամլարընը անը քէնտի հէմճինսլէրինի թէլէֆ իթմէկէ իսթիմալ էլլէտիքլերի իչին էսասէն ֆէնա պիր չէյ օլամազ։

Ֆիթապալար տա պէօյլէ տիրլեր։

Պիր քիթապ էսասէն ֆէնա պիր ֆիքր իլէ եազըլմըշ օլմամալը տըր։ Բարիզտէ պազը սամթըճըլար էլ ալթընտան իլաճլար սաթարլար քի իւզէրլէրինտէ «համիլէ գատընլար պու իլաճը իչմէսինլեր» տէյի «ինսանիյէթգեարանէ» պիր նասիհաթ եազըլմըշ տըր։ օգուանլարընը մը պու նասիհաթրն համիլէ գատընլարը սագընլագ իչի՞ն մի, եօգսա զըտը իչի՞ն մի եազըլմըշ օլտըզընը անլատըլար։ Իչթէ պազէն պէօյլէ էսասէն ֆէնա ֆիքր իլէ եազըլմըշ քիթապալար տա մէվճուտ տըր, չիւպհէ եօգ տըր քի՝ պունլարընը միւթալեաը ֆէնա նէթիճէ հասըլ իտէր։

Սօֆիաթօ ըէք իլի պիր իլաճ տըր։ Ֆագաթ պիր աճէմի էլինտէ պիր գաչ տիրհէմ սօֆիաթօ պիր ատամը օ պիր տիւնեայա կէօնտէրէպիլեր։ Պու հալ քիթապալարտա տա կէօրիւլիւր, պազը քիթապալար վար տըր քի՝ եէթէչմիշ գաֆալար իչիւն եազըլմըշ տըր, իսամ էլլէրտէ ֆէնա թէէսիր հասըլ իտէպիլիրլեր։ Ֆագաթ անլէրին խամ էլլէրէ կէչիպ տէ սուի թէէսիր հասըլ էլլէմէլէրի էսասէն ֆէնա օլտըգլարընը իսպաթ իտէմէզ։

Բօմանլար —վէ խուսուսի իլէ չիմտի եազըլան սուրէթտէ ատիրէ բօմանլարը— ֆիքրի աչարլար։ Խըզգ էթէն ֆէնա օլմայան պիր ատամ անլէրտէն ֆէնալըգ կէօրմէյէպ, պիլաքիս զիհնինին աչըլմասը սուրէթիլէ էլիլիք կէօրիւր։

Սահիհ տիր քի՝ ֆէնալըղա թապէն մէյլի օլան պիր ատամ պու եօլտա քիթապալարընը միւթալեասընտան ֆէնա եօլտա «իսթիֆատէ» ի տէպիլիր։ Ֆագաթ սիւալ իտէրիզ քի՝ ֆէնա պիր ատամ հա՞նկը չէյի սուի խսթիմալ իթմէզ։

Իչթէ Խայրէդդինին մէվգրի թէտգրգա վազ իթտիկի մէսէլէնին ճէվապը պու տըր։

Բօմանլար՝ ճինայէթլէրի արթըրմազլար։ Ճինայէթլէրտէ չօգ տէֆա՝ բօմանլարտան տահա զարիպ հալլէր կէօրիւլիւյօր։ Պու հալտէ միւհիմմիլ տիր քի՝ ճինայէթլէր եէնի բօմանլարա զէմին հազըրլամագտա օլսունլար։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑԷ

Ալէմանիա իմբէրաթօրը՝ ալաֆրանյուլիսին 2նճի կիւնիւ Գրիսթիա նիատա Շուէտ վէ Նորվէկիա գրալը թարաֆընտան քէնտիսինէ իբրամէն քէչիտէ օլընան զիյաֆէթտէ աթիտէքի նումագը իյրատ իթմիշ տիր։

«Կէնճլիկիմտէ պէօյիւք սէյահաթլար իտէմէմէքտէ իտիմ։ զիրա պէօյիւք բէտերիմ տայմա պէնի քէնտի եանընտա կէօրմէյի արզու իտէր իտի։ Լաքին պէնիմ էֆքեարըմճա պիր հիւքմտարընը հէր չէյ հագգընտա պիզգաթ մալիմաթ քէսպ իթմէսի, գօշուլարընը թանընյպ անլէր իլէ հիւսնիւ միւնասէպաթտա պուլընմասը էլզէմ տիր։ Ինչթէ պէն պու մագսէտլէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ սէյահաթ իճրա իթմէքտէյիմ։

«Պու մէմլէքէթի զիյարէթիմ՝ Զաթը Հաչմէթանէլէրի հագգընտա մէվճուտ օլան մուհապպէթ վէ տօսալըզըմտան պաչգա, Նորվէկիա էհալիի զայյուրը հագգընտաքի թէվճճիհիմտէն տէ նէչէթ իթմիշ տիր։ Պէն պու էհալիյէ ըէվապրթը սիհրիյէ իլէ պաղըյրմ։

«Պիր զէման Նորվէկիալըլար՝ տիկէր միլէթլեր իլէ, իճրաի մուհարեպէ իչիւն տէնիզլերի աչարլար իտի։ պու կիւնքի կիւն Ալէմանլար՝ պիր էֆքեարը սուլհհուանէ իլէ Նորվէկիալը զիյարէթի իտեյրլար։ Լաքին պիր պէօյիւք թէհլիքէ պաշ կէօսթերէճէք օլուր իսե, չիմտիքի Նորվէկիալը ճէնքճիլերին՝ էսկի Նորվէկիալըլար կիպի քէնտի գրալլարընը միւտաֆաա իչիւն գըլըճ վէ գալգանա սարըլմայա հազըր վէ ամատէ օլաճաղլարընա գանանաթը քեամիլէմ վար տըր։

«Լէհալինիզ թարաֆընտան հագգըմտա վուգու պուլան գապուլիյէթը թէվճճիհիքեարանէտէն տօլար բէք զիյատէ միւթէսսիր օլմուշտը տըր։ Մէզքիւր հիւսնիւ գապուլիյէթ՝ եալընըզ պէնիմ չէրեֆիմ իչիւն պիր նիւայիշ նազարըլա պագմայըպ, Նորվէկիալըլարընը Ալէմանիա իլէ Զաթը հաչմէթմեապլէրի հագգընտա հրսսիյաթը թէվճճիհիքեարանէլէրինէ պիր տէլիլ ատտիտէրիմ։»

——

Ասամբլիա իմբէրաթօրիցասը՝ կէլէճէք օգուստոստա ուզուն պիր սէյահաթա չըգարագ, հօլանտա, Ֆրանսա վէ Սբանիա իլէ Ակիրիգաի Շըմալի սէվահիլինի տօլաշաճագ, վէ սէվահիլը մէզքիւրէտէ չըգաճաղը չէհրլերի կէօրտիւքտէն սօնրա հէր ագշամ սահիլէ ավտէթլէ մախսուսէն քիրալամըշ օլտըրը Ինկիլիզ վաբորընտա եաթաճագ տըր։ Միւշարէլէյհա՝ Ակիրիգաի Շըմալի սէվահիլինի զիյարէթտէն սօնրա Դօղիույա կիտիպ պիր գաչ հաֆթա տա օրատաքի սայֆիյէսինտէ գալաճաղընտան, իչպու սէյահաթ 4 մահ գատար սիրէճէք տիր։

——

Ալէմանիատան Ռուսիա տախիլինէ հիրէթէ իտէրէք օրատա Ալէման իսմիլէ գարիյէլէր թէչքիլ իտէն մուհաճիրլերին իսբեան էյլէտիքլերի քէօղլերին իսմէրի Ռուսիա հիքիմէթի թարաֆընտան թէպտիլ օլընարագ, Ռուս իսմէրի վէրիլմիշ, վէ պունտան պէօյլէ Ալէման իսմիլէ նահիյէ թէէսիսի մէն օլընմըշ տըր։

——

Բօմատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա ըիվայէթ օլընտըզընա կէօրէ, էվրօրա բօլիթիգասընը իգամէ իտիլէճէյի էսաս հագգընտա պիլմիւզաքէրլի պիր գարար վէրմէք իւզրէ օգուստոս նիհայէթինտէ Քէսինկէն գաբլըճալարընտա (Ալէմանիատա) Մ. Գրիսբի, ժէնէրալ Գաբրիվի, գօնթ Գալնօքի վէ լօրտ Սալիսպէրի պէյնինտէ պիր միւլագաթ վուգու պուլաճագ իմիշ։

——

Լօնտրատան չէքիլէն թէլէկրաֆլարա կէօրէ, բօլիս նազրը՝ 50 նէֆէր բօլիս էֆիրատընը ազ իթմիշ տիր։ Ինկիլթէրատա բօլիս մէսէլէսի տիչարը միշքիւլաթ օլմագտա տըր։

——

Կէչէն բազար էրթէսի կիւնքի թարիխլէ Բարիզտէն աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր։

«Տիւանսըզ պարութ թիւֆէնկինի իչճատ իտէն Մ. Ժիֆքար՝ պու կիւն հարպիյէ նազրը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։ Ֆրանսա հիքիմէթի՝ մուսաիլէյհին իչճատընը ծ եէտ դէծ ֆրանգա սաթըն ալմագ իսթէյօր։ Մ. Ժիֆքար՝ իչճատընըն ֆիրուխթը իչիւն իթալիա վէ Ռուսիա իլէ տախի բազարլըգտա պուլունույօր։»

——

Ռիֆօրմընըն պէյանընա կէօրէ, կէլէճէք գըշըն Սուտանտա հէմ Ցօնկօլա վէ հէմՊէրպէրտէ պիր սէյահաթ իճրասը իչիւն Դահիրէտեքի Ինկիլիզ էրբեանը հարպ զապթանը թէտարիրքեաթտա պուլունույօրլար իմիշ։

——

Մասուատա Իթալիա գօսանտանը ճէտիտի ժէնէրալ Կոնտօլֆի թարաֆընտան նէչը օլընան պիր պէյանանամէտէ, իտարէի միլքիյէ վէ վէ ասքէրիյէյի տէրէօհտէ իթտիկի, վէ արթրգ մուհարեպէլէր զէմանը կէչմէսիյէ էհալինին մէտտենիյէթ մատտելէրիյէ իչթիղալ իթմէսի վագթը կէլտիկի պէյան օլընմըշ տըր։

——

Ալէմանիա իմբէրաթօրընը մագամը հիւքիմտարիյէ ճիւլուսը կիւնիտէն պէրու խրտմէթը ասքէրիյէի հիւսնիւ իյթիալա եաչարը միւնասէպէթլէ գապիթիլէթլերինի կէօրմէտիկի զապիթլերին թէգաիւտ խիլմէլերինի էվը իլէ օրտուլը թանզիմ ու իսլահա սարքը զարէթի իթտիկինէ պիր տէլիլ օլմագ իւզրէ Ալէման կաղէթալարը պիր թագըմ էվրագ նէչը իթմիշլէր տիր։

Էվրագը մէզքիւրէյէ կէօրէ, 1884 սէնէսինտէ 3948 միլթէգաիւտ զապթի պուլընտըը հալտէ, էլեէվմ պունլարընն ատէտի 4672յէ պալիզ օլմուշ տըր։ Թէգաիւտի իճրա իտիլէնլէր՝ ումումիյէթ իւզրէ պէօյիւք բիւթպէլի զապիթլեր տիր։ Թարիխը մէզքիւրտէ միլթէգաիւտ պուլընան 46 բիյատէ վէ սիւվարի ժէնէրալը եէրինէ էլեէվմ 62, վէ 159 ֆէրիգ եէրինէ 202, վէ 199 լիվա եէրինէ 220 միլթէգաիւտ իւմրաի ասքէրիյէ պուլընմագտա տըր։

——

Մաճառիսթանտա Մէնիրվիյա նամ մահալտէ զէվճէրինի զէհիրլէյէրէք թէլէֆ իթմիշ օլմագա մազնուն պուլընան ան գարընընն մուհաքէմէսի ախիրէն խիթամ պուլարագ, պունլարտան 4իւ իտամ ճէգասընա, 1ի միւէպպէտէն քիւրէյէ, 3իւ 15էր սէնէ քիւրէյէ մահքիւմ օլտրզլարը կիպի, 2սինին տախի պէրաթէրէրի թէպէյյիւն էյլէմէսինէ մէպնի սէրպէսթ պըրագըմըշլար տըր։

ՄԷԲԹԷՊԸ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆԻՆ

ԹԷՎՂԻՒ ՄԻՒՔԵԱՖԱԹ ՐԷՍՄԻ

Մէբթէպը Սուլթանինին թէվղիւ միւքեաֆաթ ըէսմի տիւն զայէթ մուհիմմատ պիր սուրէթտէ մէքթէպը մէզքիւրը հավկիսինտէ իճրա գըլընմըշ տըր։

Պու միւնասէպէթլէ մէքթէպը մէզքիւր պաշչէսինին տէրուն վէ խարիճի՝ Օսմանը պայրազլարըյլա միւքեմմելէն թէղեին գըլընտըը կիպի, թէվղիւ միւքեաֆաթա թախսիս գըլընմըշ օլան մահալ տախլինէ ֆիս գուսաչլար վէ խալըլար վէ շալլար իլէ թէֆրիշ գըլընմըշ, վէ պիր Թուղրաի Օսմանի վէ պէօյիւք խաթթ իլէ եազըլմըշ «Բատիշահըմ չօգ եաշա» լեվհասը պիր մէվգրի իհթիրամա թաալիգ օլընմըշ իտի։ Պիր պանտ ասքէրի մուզիգասը տախի թէրենիւմազ օլմագտա իտի։

Թէվղիւ միւքեաֆաթ մահալինտէ էրքէք վէ գատըն 4000 գատար էհալի խընճախընճ տօլմուշ օլուպ, բէք չօգ տա էճնէպի միւթէպէրանը մէվճուտ իտի։

Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ պու ըէսմը պէհինտէ հազրը պուլընմագ իչիւն Մապէյնը հիւմայունը Թաճտարիլէրի պաշ քեաթիպի Սիւրէյյա բաշա գուլլարընը լուլֆէն իզամ, վէ սէլամը սէլամէթնճամը հիւմայունլարըյլա ճիւմլէսինի ըէհինը մէֆիսէրէթ պուլուրտգլարը կիպի, միքթէպին թէրագգըյաթը հազրէսի մահզուզիյէթը Սէնիյէլէրինի

(16)

ԶԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ԶԷՎՃԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՅԻ

ԷՄԻԼ ԲԻԾՈՒՐԿ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

5

ԶՕՃՈՒԴ

Էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ իքի օլուշուգ իտի։

Պիր քիրա արապասը՝ Բարիզին Մատրիտ սօգաղընտա 4 նօմէրօլը խանէէին էօնիւնտէ տուրտու։

Մէզքիւր գուրէ արապասընտան պիր գարը աշաղա էնիպ, պու գատըն Մատամ տը Գարմէյլ իտի։

Մէրգումէ իւք կիւնքի գըյաֆէթինի կիյինմիշ օլուպ, սըգ էօրկիւլիւ եիւզ էօրթիսի եիւզիւնիւ քեամիլէն էօրթմիշ օլաղլա, չէհրէսի ֆարգ օլընմայօր իտի։ Հալ ու թավրընտա պիր թէչաշ վէ հէյէճան միւշահէտէ օլընըյօր իտի։

Էլէն՝ մէզքիւր խանէէին կէչիտ եօլընա կիրիպ, գաբուճընըն գուլիպէ գաբուսընը աչը վէ։

—Մատամ Տիւբրէ պուրատա՞ մը։—տէյու սիւալ իթտիքտէ,

Գաբուճը գարը։— Պիրինէի գաթտա տըր, մատամ, սաղ թարաֆտաքի գաբու։—տէյու ճէվապ վէրտի։

Էլէն։— Թէչէքքիւր իտէրիմ։—տիկէրէք վէ բարմագլըղա տայանարագ աղըր աղըր նէրտիվէնտէն եօգարը չըգաբ։

Նէրտիվէն պաչընտա, մէրգումէնին իւզէրինէ պիր պայկընլըգ կէլտի։ կէօյսիւ հըզլը հըզլը էնիպ չըգմագտա իտի։ պիպիրուն վիւճուտըյլա թիթրէմէքտէ վէ սօլումագտա իտի։ ազ գալսըն թէքէր մէքէր կէլէճէքտի։ լաքին տէրհալ քէնտի քէնտինի թուրուպ եօգարը տիքիլտի վէ քէնտի քէնտինէ,

—Պո՞ւ նէ, պու զաֆիյէթ, պու քէսիքլիք նէ՞տէն կէլիյօր։ գօճասը տիկէր պիր գարը թարաֆընտան զայպ օլընմըշ գարը պէն տէյի՞լ մկիմ։ իւզէրիմէ չիմտի աճապա պիր գօրգո՞ մը կէլէճէք։ Խայր, խայր, ախազը ինթիգամ իթմէք իսթէրիմ։

Մատամ տը Գարմէյլ՝ վուրուպ էօլտիւրմէք իսթէտիկի գարըտան արթըգ պիր գաչ ատըմ ուզագ իտի, ըէք եագընընա կէլմիշ իտի։ էօնիւնտէ պուլընան գաբուաչընճա, օ սէֆիլ վէ ալչագ գարընընն գարչըսընտա պուլընաճագ իտի։ եաբաճաղը իչին տէհլէթլի նէթիյճէլէրինի հիչ տիւշունմէյօր իտի։ չիմտի տէ արթրգ տիւշունճէք վագթ եօգ իտի։ պունտան մատատա զիհնինտէ տիւշունճէք իսթիտատ վէ գուտրէթ տէ գալմամըշ իտի։

Դըրգ սէքիզ սաաթտան սկրու տէհլէթլի պիր թէլաշ վէ հէյէճանա տիւշար օլմուշ օլտըզընտան, տէլի կիպի իտի։ գըրգ սէքիզ սաաթտան սկրու ախազը ինթիգամ իթմէքտէն սլաշգա պիր տիւշունճէքսի եօգ իտի։

Պիրտէն պիրէ զաաֆը հալի տէֆ օլուպ, քէնտի գուվվէթ ու մէթանէթինի պուլտու։

ճէպպինտէքի ըէվոլվերի եօգլատը, թութուպ գօլայճա չըգարաճաղընը անլատը։

Պունընն իւզէրինէ եիւզինին էօրթիսինի եօգարը գալտըրըպ գարունընն չանընը չալտը։

Պու սըրատա արթրգ թիթրէմէյօր իտի։

Գաբու հէման անիտէ աչըլըպ, Մատամ տը Գարմէյլին գարչըսընա գըրգըլըգ պիր գարը չըգտը, վէ պու գարը՝ տիւշարը թէճճիհպ օլարագ իքի ատըմ կէրիսին կէրէկ կիթտիքտէն սօնրա, նէ իսթէտիկինի էլէնէ սիւալ իթտի։

Էլէն՝ իչէրիյէ կիրիպ գաբույը էօրթէրէք, գարընընն սիւալինէ ճէվապէն։— Մատամ Տիւբրէյի կէօրմէք իսթէրիմ։—տէտի։

Պէսլէմէ քէքէլէյէրէք։— Լաքին, մատամ։ . .

Էլէն՝ էմր իտէրճէսինէ։— Պէնի մատամանընընն եանընա կէօթիւրինիզ։

Պէսլէմէ։— Մատամ քիմսէյի գապուլ իթմէյօր։

Էլէն։— Քիմսէյի գապուլ ի՞թմէյօր մը։ լաքին պէն քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, կէօրմէք իսթէրիմ։

Պէսլէմէ։— Մատամ սիզի թանը՞ր մը։

Էլէն։— Խսմիմ օնա եապանճը տէյիլ տիր։

Պէսլէմէ։— Էօյլէ իսէ, մատամ քիմ օլընընընը պանա, սէօյլէյինիզ տէ կիտէյիմ մատամըն սիզի գապուլ իտուպ իտէմէյէճէկինի անլայրմ։

Էլէն։— Պէն խսմիմի եալընըզ Մատամ Տիւբրէյէ սէօյլէյէճէյիմ։

Մամաֆիհի սէսլէր իչէրքի օտատան իչիտիլէրէք, լաթիֆ վէ կիւզէլ պիր սէտա «Նէ՞ վար, Սիմօնն—» տէյու սիւալ իթտի, վէ պէսլէմէ Սիմօնընն ճէվապ վէրմէսինէ մէյտան գալմագսընընն պիր գաբու աչընընը վէ պիր կէնճ գատընն մէյտանա չընգտը։

Պու չիրին վէ տիլպէր գարը՝ տանթէլալը կիւզէլ պիր մավի գաշմիր կէճէլիքէ էնթարիսի կիյինմիշ իտի։

Քէնտիսինին հիչ թանընմատընը պիր գարընյը կէօրիւնճէ, տիւչարը հայրէթ ու խսթիղրաալ օլտու։ Լաքին մէրգումէնին իյրատը սիւալ իթմէյէ վագթը օլամատը։ Մատամ տը Գարմէյլ սէրիան մէրգումէյէ տօղրու իլէրլէյտի։

Պու միւսաֆիր գարընընն թէլաչընը հալի վէ կէօղլէրինտէ նիւայան օլան ատէնը հիտտէթ ու զազաղ՝ խանէ սահիպէսինի տիւչարը հայրէթ ու խսթիղրաալ իտէրէք, մէրգումէ կէրիսին կէրիյէ կիթտի։ Մատամ տը Գարմէյլ տախի հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք վէ աթէչֆիչան կէօզլէրինի իւզէրինտէն այրըվայարագ օտանընն թա տէրինինէ գատար մէրգումէնին արգասը սըրա կիթտի։

Ռիֆահ ու սաատէթինի քէնտիսինտէն ըէֆ ու զասպ իտէն օ սէֆիլ գարը նիհայէթ կէօզլինին էօնիւնտէ իտի, էլինին իչինտէ իտի, ֆիրար իտէմէզ իտի։

Էլէն՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ։— Սիզ Մատամ Տիւբրէսինիզ, տէյի՞լ մի։

Խանէ սահիպէսի։— Էվվէթ, մատամ, պէն իմ . . . Լաքին, Ալլա՛հըմ, սիզ քի՞մսինիզ վէ պէնտէն նէ՞ իսթէրսինիզ։

Էլէն։— Պէն էվվէլա սիզ՝ ալչագ, ըէզիլ վէ ըիւսվայ պիր գարըսընընը տիմէք իսթէրիմ։

Մատամ Տիւբրէ։— Սիզ տէլիսինիզ, մատամ։—տէր տէմէզ, Մատամ տը Գարմէյլ ըէվոլվերի իլինէ ալընճա, խանէ սահիպէսի կէնճ գարը՝ տիւչարը տէհլէթ օլուպ հայգընրարագ աբալ թաբալ եանընտաքի օտայա ճան աթտը։

Մատամ տը Գարմէյլ՝ մէրգումէնին արգասը սըրա գօվալարը, իւզէրինէ աթէչ խտէճէք իտի իսէ տէ, եաթագ օտասընա չընգան գաբունընն իչինտէ թաչ քէսիլիշ կիպի պիրտէն պիրէ տուրտու։

(Տէվ-մ)

մուճիպ օլմագտա պուլընտըղընը տախի թէպչիր պույուրմըշլար տըր։ Բէսմբ թէվզիյէ սաաթ 7½ բատտէ-լերինտէ պաշանըլմըշ տըր։ Էվվէլա մուվիգա՝ մարշը համիտիի թէրէն-նիւմ էյլէմիշ, վէ ճիւմլէ հուզզար թարաֆընտան 3 տէֆա «Բատիշահըմ չօգ եաշա՛» տուաի վաճիպ իւլ էտասը նիտա օլընմըշ տըր։ Միւթէ-ագբէկն միւտիրը մէքթէպ խամիլ պէյ թարաֆընտան պիր նուլթ իր-բատ օլընարագ, պու սէնէ 40 շա-կիրտանըն իքմալը թահսիլ իտուպ, պունլարըն 16սը հէմ թիւրքճէ վէ հէմ Ֆրանսըզճատան, 17սի եալը-նըզ թիւրքճէտէն վէ գուսուրը տա եալընըզ Ֆրանսըզճատան շահատէթ-նամէ ալմըշ օլտրգլարը, վէ շահս-տէթնամէ խութիհսալինէ մուվաֆ-ֆագ օլանլարընն ատէտի սէնէտէն սէնէյէ արթմագտա օլտրղը պիլտի-բիլմիշ, վէ իգտիսատը էօմր ու իգպալը հազրէթը Բատիշահի տու-աի վաճիպ իւլ էտասըյլա խաթմը մէգալ իտիլմիշ տիր։

Պատէհու միւքեաֆաթլարընը թէվ-զիրինէ իպթիտար օլունըպ, նախլը միւքեաֆաթ օլանլար՝ իսվէրիրլէ տավէթ օլունարագ միւքեաֆաթ-լարը միւտիրը մէքթէպ թարաֆընտան իթա գելընմըշ, վէ տէֆաթլէ միւքեաֆաթ ախզ իտէն չակիրտան ալագըշանմըշ տըր։

Թէվզիի միւքեաֆաթընը խիթա-մընտա տախի Մէարիֆ նազրը Միւ-նիֆ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան մէվգույէ միւնասիպ պիր նուլթ-գը պէլիղ էյրատ պույրուլարագ, սաաթ 9 բատտէլէրինտէ բէսմբ մէզ-քիւրէ խիթամ վէրիլմիշ տիր։

Խիթամը բէսմտէ հուզզարը քի-բրամա տօնտուրմալար վէ՝ չէրպէթ-լէր իքբամ իտիլմիշ, վէ հէր քէս տա-խիլը մէքթէպտէ պուլունան բէմա-խանէ իլէ, չակիրտանընն էսէրը տէս-թը մէհարէթլէրի օլան ասարը սաի-բէյի հավի սալօնլարը կէզմիշ տիր։

Պատէհու չակիրտան՝ միւքեմմէլ պիր ժիմնասթիգ թալիմի իճրա ի-տէրէք, ճիւմլէնին թահսին ու ա-ֆէրինինի գազանմըշլար տըր։

Ինչպու զիմնէթտէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա նազրը Բաիֆ բաշա, Տի-վանը Մուհասեպաթ բէհսի Զիհտի, Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Նազիմ պէյլէր, Ալթընճը տաիրէի պէյէտի-յէ միւտիրի հիւսէյին էֆ. Նուրա-Տէվֆիթ ազասընտան Էբբէմ պէյ, Շէհր Եմանէթի մէքթուպճրը Էմ-բուլլահ էֆ. մեճլիսը Մէարիֆի ազա-սընտան Ազիզ էֆ. Թէշրիֆաթը խա-բրիճիյէ մուավինի Իպրահիմ, վէ մէքթուպիի Խարիճիյէ միւտիրի Մի-նիֆ պէյլէր հազարթըյլա, Ռումի վէ Սիրեանի բաթրիդլէրի վէքիլ-լէրի վէ տահա բէք չօգ զէվաթը քիրամ հազրը պուլընմըշլար տըր։

* * *

Պու սէնէ Մէքթէպը Սուլթանիստ միւտտէթը թահսիլիյէլերինի իքմալ իթմիշ օլան չակիրտանտան էտէպի-յաթ չահատէթնամէսի ախզ իտէն էֆ.-լէրին մըգտարը 27 օլուպ, պուն-լար միյանընտա միլլէթտաչլարըմըզ-ատան Արթուն Պէքեարեան, Համ-բարձում Նիզամեան վէ Պօղոս Էլ-մասեան էֆ.-լէր տախի մէվճուտ տըր։

Քէզալիք իլում վէ ֆիւնուն չա-հատէմնասէի ախզ իտէն չակիր-տան տախի 16 օլուպ, պունլար մի-յանընտա տախի միլլէթտաչլարըմըզ-ատան Երնէք պալատէ իսվէրի վէրիլէն էֆ.-լէր իլէ Նորատունկեան Մի-քայէլ վէ Իսրայէլեան Կարապետ էֆ.-լէր պուլընմագտա տըր։

ՍԳՕԹ ԵԱԴԸ

Տէրսաատէթ 13 դեկտ. 1888

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօղոս,

Սըֆաթը բէսմկէյէ հասէպկիլ սիզին քիրէմ վէ սօտա իրօֆսօֆիթլի Մարինա պալըզ եաղընը թէհրիւպէ իթմէկէ վէ-սիլէյալ օլամագտա իսկմ տէ, սաիր աթըպպա թարաֆընտան վազը օլան թէհրիւպէյէրտէն վէ քէզա պիզիմ խաս-թախանէյէրիմիզտէ պագը աթըպպայա իճրա իթտիրտիկիմ թէհրիւպէյէրտէն անլարընընը կէօրէ, սիզին մէգբիւր թէրթիպլինիզ խասթալար թարաֆընտան գօյալըգլա ալընմագտա, վէ պիր խալը զէմանտան պէրու ֆէննը թըպ-պալն իչպու թէրթիպտէ կէօրմիւշ օլտը-ղը պիհիմիզ մուհասէնաթ թէպէյյիսն իթմէքտէ տիր։

Սէր թասիպը հազրէթը Շէհրիյարի ՏՕԳԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕՅԵՆԻ ԲԱՇԱ

ՄԱՐՍԸՎԱՆ

Շէհրը մէղբիւրտէն յունիս 12 թա-րիխլէ եաղընան պիր [illegible]մէքթուպտա պէրվէճհը աթի օգունմուշ տըր։

Մարսըվանտա թէրազդիյաթը զէ-մանէնին իճազաթընա մուվաֆըզ-սէնաի վէ ուսուլը զրաաթ մէվճուտ վէ միսթամէլ օլմատըղընտան, է-հալիի մէմլէքէթիմիզ՝ բահաթ վէ մունթազամ պիր էօմիւր կէչի-բէմէմէքտէ տիր։ Հէման հէր չէյ էսկի ուսուլ իւզրէ պուլընտրղընտան, թէէսիրը մահալլինին էսէրը թագեիգի օլարագ չիմիտէ գատար հիչ պիր չէյ թաատիր ու իսլահ օ-լունմամըշ տըր։ Հէյը սէնաաթ՝ քէն-տի աթասընտան տէտէսինտէն վէ եահոտ ուսթասընտան հէր նէ կէօր-միւշ իսէ, անը իճրա իտուպ, իք-մալ ու իսլահընը խաթր ու խայա-լինտէն պիլէ կէչիրմէզ, վէ քէնտի-սի իլէ սիլէսինին թէտարիքը մահիէթինտէն պաշդա պիր չէյ տիւչունմէզ, վէ տահա պիր չօգ զէ-ման տա տիւչունմէյէճէք տիր։ Զէն-կինլէր՝ եէրլի մամուլաթ վէ մահսուլաթը իսլահ ու թէրազդիսինէ զուվվէթ վերէճէք վէ էհալիի մա-հալլիյէյի քէնտի թէմէթթիւլերինէ հիսսէմէնտ իտէճէք եէրտէ, դան թէր տէօքէրէք գազանտրգլարը սա-րը սարը ալթունլարը էվրօբայա իր-սալ իլէ, Ֆրէնկլերին օթլարընը վէ լիւզումսըզ չէյլերինի պուրայա նագլ իթմէյէ վասէթա օլուրլար։ Էկէր Մարսըվանը իթթիֆաք իտէճէք պիր հալի վար իսէ, օ տա գատրն թարիֆէսինին չարշկանլրընը վէ իչկիւ-զարլրընը օլուպ Սրուանձտեանց Դեր. Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս՝ Թորոս Ախպար նամ էսէրինտէ, Մարսըվան գատընլարընն պու խասսէլէրինտէն մէտհ ու սենա իլէ պահս իթմիշ տիր։ Ֆիլհագիգա Մարսըվան թարիֆէ նիսվանը՝ պու հէվալիտէ քէնտի զարլրեթ վէ իշկիւզարլրգլարըյա քէսպը չան ու չէօհրեթ իթմիշ օ-լուպ, մէվգիի միւթեճավիրէ գա-տընլարընա ֆաիգ պիր մէվգիի ալի իհրազ իթմիշլէր տիր։ Պուլատա զէնկին ֆուգարա հէր սընրի գա-տընլար՝ պօշ վէ իչսիզ տուրմալրպ պէհեմէհալ պիր իշ իլէ մէշղուլ օ-տրզլարընտան, տիկեր մահալլէր կի-պի Մարսըվանտա հիչ պօշպօղազ-լըգլա վագթ կէչիրէն գատն եօղ-տրը։ Հէր խանէ պիրէր ֆապրիգա տրը։ օրատա զրզլար վէ գարըլար եէվմիյէ 3 զր. իչիւն տուրմալրպ չա-լըշըրլար։ 8–12 չաղլարընտա պուլը-նան քիչիւք գրզլար տախի՝ զիրայ-մէթ վագթիլարընը մէքթէպէ կի-տիպ թահսիլը մէարիֆ վէ թէնվիրը էզհանա հար իտէճէք եէրտէ, քէն-տիլէրինէ մախսուս եէվմիյէլէրէ մու-գապիլ սապահտան ադշամա գատար չէգրըզն պաշընտա միւթէմատէն ինճէ թէլ սարմաղա չալըշըրլար վէ չօճուգ եաշլարընտա հրսս իթտիք-լէրի աղրը եօրկունլըգլարը ու-նուլմագ իչիւն տէ նագմէլէր վէ տուվալար թէղանին իտէրլեր։ Իշթէ պու սայ ու զարլրեթը ու-մումիյէ սայէսինտէ ազ վագթ զար-ֆընտա սենաաթ քէսպը իւմրան վէ թէրագգի իտուպ, հագիգաթէն Մարսըվան գատընլարընն էսէրը սայ ու զարլրեթլէրի օլան մամուլա-թընա՝ պու կիւնքի կիւնտէ հալէպ, Խարբուրթ վէ տիկեր չէհիրլէր մա-մուլաթը միւմասիլէսի իլէ միւսա-պէգա վէ բէգապէթ իթտիկինի, վէ Եօղկատ, Էնգարէ, Սիվաս, Գայսէ-բիյէ վէ սաիր չէհիրլեր բիցալար-ընտա բէվճլա սաթըլտրղընը, վէ պու սենաաթլա մէշղուլ օլանլարընը՝ չէհրիմիզտէ էրմէնի ճէմաաթիրընն կտէ 3 գրսընը թէչքիլ իթտիքլէրի-նի, վէ էհալիի մէրզումէ հէր նէ-գատար բէք զալեուր վէ չալըշգան իսէ տէ, տին ու այինինէ տախի ֆարթը մուհապպէթի օլտուղընտան, պու սենէ Ս. Լուսաւորիչին Երից ի Վիրապէն եօրթուսը կինինէ Օրացոյցտա թաթիլ իշարէթի վաղ իտիլմիշ օլտուղը իչին եէվմը մէզքիւրտէ թաթիլ իտէրէք տին ու մէզհէպ ուղուրընա օ կիւնքի լատ-գալ 100 լիրալըգ թէմէթթիւլերինի ֆէտտա իթտիքլէրինի, վէ պունրն՝ Մարսըվան էհալիսինտէ տին ու քի-լիսէ հագդընտա բէք պէօյիւք զար-լրեթ վէ մուհապպէթի պուլունը-ղընա պիր տէլիլը գավի օլտուղընը մաէլիֆթիխար արզ ու պէյան է յ-լերիմ։

ՄՈՎՍԷՍ ԽՈՐԵՆԱՑԻՈՅ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պատուական լրագրոյդ 1516 թիւն Իզմիրէն Գ. Զ. ստորագրութեամբ յօդուածի մի կը պարունակէր՝ Իզ-միրեանց Կտակի Պատ. Ցանձնաժո-ղովին յանդգնութիւն ածելու կանխա-նկատ ոգւով գրուած։ Իւրաքան-չիւր ոք ազատ է իւր տեսութիւն-ներն և գաղափարներն պարզել հանրային թերթերու մէջ. սակայն ինչպէս կենաց միւս գործողութիւնք՝ դրելու և քննադատելու արուեստն ևս իւր կանոններն, պահանջումներն և նրբութիւններն ունի։ Թո՛ղ որ ո և է քննադատութիւն կամ գնա-հատութիւն խնդրոյ տակ եղած գործոյն հրատարակութենէն վերջ միայն ներելի է, կարճամտութիւն կամ գահավիժումն կը սեպնուի յա-ռաջ քան զայդ գործոյն նկատմամբ նպաստաւոր կամ անպաստ գաղա-փար յայտնելն։ Ցիչատակեալ յօդ-ուածոյն արդոյ հեղինակն ի միջի այլոց պատմագիտութեան ուսման մէջ յանուն ստորին համարած է Խո-րենացւոյ թարգմանութեան Դեր. Քննիչն. յայնժամ թնդիրն կերպա-րանափոխ կը լինի, թիւր քննադա-տութեան մը կը յեղաշրջի տեսու-թիւն մը որ լոկ գնահատութեան համար գրուած լինելու էր։ Բայց արդեօք արժէ՞ք կունենայ յաչս ողջախոհ մտաց այնպիսի ասութիւն մը որ ժամանակէն չափազանց կա-նուխ գրուած լինելով հանդերձ զուրկ է իրականութենէ և հիմունք։ Դիւրաս ըսելու համար զումա-քէ թէ չունի պատմական հմտու-թիւն, պէտք է վերջին չափով պատ-մական հմտութիւն ունենայ ոք, և ա՜յնքան հեռաւորութենէն ի՞նչպէս կարող եղած է տեղեկութիւն ունե-նալ մէկու մը հմտութեան վերայ, զի՞նչ հաղորդութիւն է իւր և ընդ-նմա. անիսոյզ գործունէութիւն, լը-ռին և մենակեաց պարապումն, ան-վաստակ ընթերցումն չատ լինչ կու-սուցանեն գրագիտին. ընդհուպ պիտի տեսնուի թէ ո՛րպիսի ձախող տպաւորութեան տակ գրուած է այդ անտրամաբան հատուածն, երբ յաւուր հանդիսի մրցանակաբաշ-խութեան ի յայտ գայ Պատ. Քննի-չին տեղեկագիրն. պատասխանա-տուութենէ զերծ մնալու համար պէտք չէ մտնել անտեղի տեսու-թեանց մէջ, և եթէ կը ներէ Պատ-յօդուածագիրն, Իշիւ՜ն Նը՜ր-ՐԷ՜ն պիտի կոչեմ այս տեսակ տեսութիւն-ներն, յորձակումն ի վերայ յար-ձակմանց ընդդէմ Նորայրի, մինչ ողջամիտ գիտնոց և հայրենագի-տաց համակրանքն գրաւեց նա և ազգային մատենագրութեան ան-հուն ծառայութիւն մատոյց։ Բա-ռարանի պաքարէն յետոյ թարգ-մանութեան և պատմագիտութեան անհմտութեան պայքար, նորու-թիւն մ'է այս, սակայն անդէպ նո-րութիւն մը, զի օգտակար չէ բնաւ։ Գիտէ՞ք այժմէն թէ ի՞նչ գրած է Դեր. Քննիչն Խորենացւոյ պատմու-թեան թարգմանութեան,— բնաւ, և ի՞նչ պիտի ըլլաք երբ ընդ հուպ ընթեռնուք այդ քննութեան ամ-բողջ տեղեկագիրն։

Ժամանակ է այլ ևս, Ցարգոյ Քննադատ, ի վեր բարձրանալու, զօգտակարն ճանաչելու և գրելու անթերի կատարելութիւն ցոյց տա-լու, անսխալ թարգմանելու, ժա-մանակ է ազգային դաստիարակու-թեան տեսակէտով գրելու մեր մա-տենագրութեան դանազան մասանց վերայ, ապարէշն ընդարձակ է, գիտութեան հունձքերն բարդ ի բարդ, կարողութիւն կը պակասի միայն, յաղթեմք մեր յոռի յօժա-րութեանց, և երկարժամանակեայ պարապումներէ վերջ ծնունդ տամք զեղեցիկ արտադրութեանց, եր-կարժամանակեայ լռութենէ վերջ՝ չը հասկցնել միայն թէ այժմ ո՞ւր կը գտնուիմք՝ այլ ել-նել ի հրապարակ նոր հմտու-թեամբ ճոխացեալ, կամ նոր բան մը, մեր գրականութեան պատմու-թեան մէջ իւր տեղին ունեցող բան մը յերևան բերելու համար. ամէն ժամանակէ աւելի պէտք ունիմք բարի տրամադրութեանց, և անճահ յարձակումներ կը վրդովին մեր գործունէութիւնն, կը խոտորեն մեր մտաւոր զարգացման ուղիղ ընթաց-քն, մանաւանդ դերազանց քննա-դատներ լինելու եմք ի վեր հանե-լու համար, զոր օրինակ, Կիկերոնի կամ Դիմոսթենէսի և մեր Շնորհալ-ւոյն կամ Սիւնեցւոյն զուգակշիռն և տարբերութիւնն. ինչ որ ալ ըսեն Պ. Դ. Զ. և Մարոնովիչ, ուղիղ բանն և զգուշաւոր քննադատական ոգին խոստովանել կուտան մեզ թէ հայն ունեցած չէ Կիկերոն, Լատինն ալ Շնորհալի, ինչ կորովով որ գրեց Կի-կերոն, և ի՛նչ ոգւով որ նուագեց Շնորհալին. հայն ունեցած չէ Դի-մոսթեն մը, Լատինն ալ Սահակ մը, ինչ առնական խանդով որ բացա-գանչեց Դիմոսթեն, ինչ Աստուա-ծաշունչ աւիւնով որ գրեց Սահակ. Վահուանին չէ Պետրոս Դուրեան ցոր-չափ անծանօթ է դեռ ինքն և իւր մեկնաղձոտ քերթուածներն, ցոր-չափ դեռ քերթողն հրաշքող կայծն չը ոգևորեր և զնա։ Ուստի հարկ է զգուշանալ մանաւանդ մեր ստո-ւգրութեան տակ սխալ տեսու-թիւններ պարզելէ։ Խորենացւոյ թարգմանութեան Պատկ. Քննիչն չը դադարիր խորին հմտութիւն և Խորենացւոյ մը թարգմանութիւնն քննադատելու չափեն շատ աւելի պատմական բարձր ծանօթութիւն ունենալէ։ Ցախուռն քննադատու-թիւնք ոչինչ կարժեն, կը նսեմացու-նեն գրաւեալ և ստացեալ համբաւ մը։

Բայց աւելի գրելու և խօսելու հարկ չը կայ, «դէպք իրացն ինքնին խօսեսցին», և յարգոյ Ցօդուածա-գիրն ընդհուպ իւր պատրանքն պիտի շոշափէ, եթէ օրէն է այսպէս ըսել, երբ ի հրատարակութիւն գայ բազ-մահմուտ Քննիչին ամբողջ պատաս-խանատուութիւնն այդ թարգմա-նութեան նկատմամբ, և յայնժամ գեղեցիկ ներընչմամբ իւրք ճշմա-րիտ դաղափար մը պիտի կազմէ ի միտս հմտութեան վերայ, ազգային պատմութեան և ծանօ-թագրութեանց վերայ՝ միացած շա-բադրութեան և ոճոյ կատարելու-թեան հետ։

Վ.-հէ

1890 յունիս 19
Պարտիզակ

Ս. ՓՐԿԻՉ ԹԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Ս. Համբարձման տօնի առթիւ ի նպաստ հաստատութեանս Սերաս-տացի բարեպաշտ ազգայիններէ նուէր հաւաքելու համար, հոգա-բարձութիւնս ըստ սովորութեան Ցանձնախումբ մը կազմած էր հե-տեւեալ Մեծ. անձերէ.

Մեծապատիւ էֆէնտիք,

Ահարոն Մարգարեան
Գարեգին Տէրպապեան
Գէորգ Լալէճեան
Դաւիթ Գըրմըզեան
Յարութիւն Սամուրքաշեան
Յովհան Կէտիկեան
Նիկողայոս Խորիկեան
Նշան Մուրատխանեան
Ոսկան Խորիկեան
Ոսկան Զուքասըզեան
Պահատուր Ալիքսանեան
Վարդան Եղիկեան
Տրդատ Պալըգճեան
Սոյն պատուարժան Ցանձնախում-բին (8010½) ութը հազար տան ու կէս դահեկանի գումար մի հաւա-քելով յանձնած է մեզ, որ պատ-ուական լրագրոյդ միջոցաւ կը փու-թամք հրատարակել նուիրատուաց անուանքը։

Այս առթիւ քաղցր պարտակա-նութիւն կը համարիմք յանուն պա-տրսպարելոց մեր խորին շնորհակա-լութիւն յայտնել թէ՝ յիշեալ Պատ. Ցանձնախմբի Մեծ. անդամոց և թէ՝ բարեպաշտ նուիրատուաց, որք ի-րենց նուէրներովն մխիթարեցին հաստատութեանս հարիւրաւոր պա-տրսպարեալներն։

Մնամք յարգանօք

ի դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
Տէրեան Կէ-դ-էվերդ Գրէգ. Ս. Կէ-ղէնկեան
Կ. Պոլիս 26 յունիս 1890

Մեծապատիւ Տեարք,

Պօղոս Մերկերեան	200
Մ. Ոսկան Զուքասըզեան	150
Գարեգին Տէրպապեան	150
Նշան Մերկերեան	150
Դաւիթ Գըրմըզեան	140
Ահարոն Մարգարեան	108
Մարտիրոս Տումանեան	108
Ոսկան Խորիկեան	100
Գէորգ Տէրպապեան	100
Հայկ Վարդանեան	100
Նշան Շամլեան	100
Յովհաննէս Ճէվահիրճեան	100
Նիկողոս Խորիկեան	80
Յարութիւն Սամուրքաշեան	70
Յովհան Կէտիկեան	60
Նշան Մուրատեան	60
Ոսկան Մատթէոսեան	60
Մխիթար Գըրմըզեան	60
Գալուստ Նօհրատեան	54
Կարապետ Քէչիչեան	50
Մ. Առաքել Տիւշիկեան	50
Ն. Թ.	50
Մկրտիչ Տէմիրճեան	50
Պահատուր Ալիքսանեան	40
Թորոս Սերոբեան	40
Կարապետ Գուլուղեան	40
Գէորգ Լալէճեան	40
Մկրտիչ Դաթէոսեան	30
Երեմիա Կօսօյեան	30
Յովհաննէս Տաքէսեան	30
Մ. Յովհաննէս Զառացեան	30
Փելիկ Մատոեան	30
Նիկողոս Սահաթճեան	30
Տ. Գարեգին Յովակիմեան	27
Յակոբ Պըլիկեան	27
Սիմոն Կարապետեան	27
Վարդան Մ. Եղիկեան	27
Կարապետ Ֆիչէնճեան	27
Համբարձում Փափազեան	25
Սենեքերիմ Գարակէօզեան	25
Այրաս Մարգարեան	25
Զատիկ Մատոեան	25
Յարութիւն Մատոեան	25
Յարութիւն Առաքելեան	25
Տրդատ Պալըգճեան	25

(Տէլ-ի)

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Տախիլիյէ նէզարէթի մէքթուպի գալէմի խիւլաֆասընտան բիֆ. Նա-մըգ պէյէ բիւթպէի սալիսէ,

Գալէմը մէղբիւր խիւլաֆասընտան բիֆ. Խամիլ էֆ.-յէ բիւթպէի սալիսէ,

Մէքթէպը հարպիյէի Շահանէ ճէբրահը բիֆ. հայրապետ էֆ.-յէ բիւթպէի սալիսէ,

Մէքեաթիպը ասքէրիյէի Շահանէ Թահրիրաթ գալէմի խիւլաֆասըն-տան բիֆ. Նաիլ վէ Բիֆաթ էֆ.-լէ-րէ բիւթպէի սալիսէ,

Սուրիա մէարիֆ միւտիրի բիֆ. Քէմալ էֆ.-յէ բիւթպէի սալիսէ,

Իզմիր վիլայէթինտէ Թիրէ գա-դասը պիտայէթ մահքէմէսի պաշ քեաթիպի բիֆ. Շէրիֆ էֆ.-յէ բիւթ-պէի սալիսէ,

Մէքթէպը Թըպպիյէի Շահանէ տախիլիյէ միւտիրի գայմագամ Իզ-զէթլու Տօքթ. Նամըգ պէյէ միրա-լայզգ բիւթպէսի,

Միւլհագաթ ալայը զամանինտէն Իզմիտ թապուր աղալըը՝ Պէնկազի վիլայէթի թապուր աղասը Բէօքի Խուրշիտ պէյէ թէվճիհ պուլուրըմըզ տըր։

ՄԻԽԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Կէչէն սենէ Իզմիտ հէվալիսին-տէ հայտուտրգտա պուլընմըզ օլան Արնավուտ Եուսուֆը՝ պու քէրրէ Իզմիտէ 2 սաաթ մէսաֆէտէ Դաղդ-լը իսքէլէսի ճիվարընտա պաշ կէօս-թէրէրէք, եօլճըլարա սարգընթը-լըգ իթտիկի վէ հաթթա ախիրէն 1 քիշիի թուխարագ օյտուղը՝ հիւ-մէթը մահալլիյէճէ խապէր ալընմա-սը իւզէրինէ, էշգըյատան իքէն կէ-չէն սենէ բէֆիգլէրինի հիւքիւմէթէ խապէր վէրմիշ օլան վէ ֆագաթ ֆըրսաթ պուլտրգճա քէօյլերտէ-քի էհալիի պիր թագըմ տէսիսէ իլէ օյմագտան կէրի տուրմայան Ալի Զավուշ նամընտա պիրինին՝ մէրգում Արնավուտ Եուսուֆը թագա-պինէ կէօնտէրիլտիկի, վէ հալ պու-քի մէրգումը՝ էշգըյատան զիյատէ քէօյլիլերի իղրար իթմէքտէ օլտը-ղը՝ մահալինտէն պիտիրիլիյօր։

—Գուլկարիսթանտան կէլմիշ օլան 20 նուֆուս Իսլամ մուհաճիրի՝ տիւն պէրաի իսքէան Պալըքէսէրէ կէօն տէրիլմիշ տիր։

—Բուսիա սէֆարէթի աթաշէ մի լիթերի Մ. Նիգօլա Պօղոֆ՝ տիւն վիէննայա կիթմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Հոլանտա սէֆիրի Մ. Թէթս Կուարիան՝ պու քէրրէ 3 այ մէզգունիյէթլէ վէ զէվճէսիլէ պէրապէր մէվէքէթի ճանիպինէ ա-զիսէթ իթմիշ օլուպ, էնանի զայ-պուպէթինտէ ուսուրը սէֆարէթի՝ Մ. Կիւսթավ Բէօն թարաֆընտան բուլյէթ օլունճագ տըր։

—Սուրբ կաղէթասընտա օգունմըշ տըր։

«Շամտա սաթըլմագտա օյան եէր-լի բէյնիրլէրտէն եէյնէլերին պիր չօ-ղը՝ ատէթա ֆուրէնէ միւշպիհ պիր խասթալրղա ուղրամագտա օլտրգ-լարընտան, էսպապը թահգիգ օլըն-տրգտա, ճիվար քէօյլերտէ եաբ-լըպ Շամա կէթիրիլմէքտէ օյան բէյ-նիրլէրին՝ մահալլերինճէ գալասրդ պագը գապլարտա իմալ վէ հինը իմալտէ սիւտիւ քէսմէք իչիւն «հա-լէպլիպ» տէնիլէն պիր մուղրը նէ-պաթըն իսթիմալ իտիլմէքտէ օլմա-սընտան, վէ Շամտաքի պագդալլար թարաֆընտան տախի պունլարընն քէզալիք գալասրդ պագը գապ-լարա վաղ օլընտրղը հալտէ սաթը-մագտա պուլընմասընտան իպարէթի օլտրղը անլայըմասընը միւթէագրպ, թարաֆը ալիի վիլայէթբէնահիտէն վագը օյան էմր ու թէպլիղ իւզերի-նէ Շամտա պուլընան պագդալլար՝ տաիրէի պէլէտիլէյէ ճէլպ օլընարագ պունտան պէօյլէ ճիվար քէօյլերտէն վիւրուտ իտէճէք բէյնիրլերին գա-լասրդ պագըրլարտա իմալ օլընմա-տրղընա վէ սիւտիւ քէսմէք իչիւն գուլլանրլան մէղբիւր մուղրը նէ-պաթըն իսթիմալ իտիլմէքտէ տա-իր մահալլերի մուսթարլարընտան վէրիլմիշ իլմուխապէրլերի համիլ օլ-մայան էշխասընն կէթիրէճէքլերի բէյնիրլերին իշթիրա վէ սարֆ օլըն-մամասը վէ տիւքքանարտա պուլ-ընան բէյնիրլերին տախի պագը գապլարտա պրրագրլմամասը չէտի-տէն թէնպիհ իտիլմիշ, վէ քէօլիւ-էհալի իլէ մուսթարլարա պու եօլ-տա թէնպիհճաթ իճրասը լիւզումը տախի մահալլերի գայմագամլարընա էմր ու թավսիյէ պույրրըմըշ տըր։»

—Սէլանիքտէն Մանէրէ եաբլը-տրղընա կէօրէ, ալաֆը. յունիսին 29ընճը կիւնիւ ագշամը Եահուտիին պիրի՝ խանէսինէ կիթտիկի էնատէ, եօլտա պիր շախս իլէ գավկայա թուլթուշուպ, շախսը մէրգում՝ Եա-հուտիի գարնընտան գամ իլէ վուր-մուշ տըր։ Մագթուլըն ֆէրեատը իւգէրինէ օ ագշամ վուգու պուլան պիր հարիգտէն ավտէթ իթմէքտէ օյան Եահուտի թուլումպաճըլար եէ-թիշէրէք գաթիլի թուլուպ տարպ իթմիշլէր տիր։ Պու արա մահալը վագտայա տիկէր պագը քէսան տա-խի եէթիշիպ պէօյիճէք պիր գավկա զուհուրա կէլմիշ օլմաղա, գաթիլ՝ պու գարկաշալրգտան պիրիսթիֆա-տէ, գաշրպ Բում մէթրօբօլիտանէ-սինին հավիսինէ իլիճճաթթիմիշտիր։

Տէրհալ մահալը արպէտտա ժան-տարմալար եէթիշիպ, գավկա իտէն-լերտէն պաղալարընը տերտեսթլէ է-հալիի տաղթմըշլար տըր։ Ժան-տարմա զապիթի՝ մէթրօբօլիտանէ-յէ կիտերէք գաթիլին թէպլիմինի թալեպ իթմիշ իսէ տէ, մէթրօբօլիտ՝ էհալինին մերգումը թէլեֆ իտէճէք-լերինի մաարէզը իթիրազտա պէյան իտերէք, գաթիլի թէպլիմտէն իմթի-նա էյլէմիշ տիր։ Շիմտիլիք իչ պու մէրքէզտէ պուլընը յօր իմիշ։

—Կէչէն սալը կիւնքի պօրա էս-նասընտա Գարատէնիզ էրէկլիսինէն Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ օյան քէօ-միւր երիւքիւ պիր եէլքէն սէֆինէ-սի Անատօլը Գարա-Պրունը ճիվա-ըընտա գարայա տիւշէրէք զարդ օլ-մուշ իսէտէ, գարտանը իլէ թայֆա-լարը ձան Գուրթարան մէմուրլարը թարաֆընտան գուրթարըլմըշլարտըր։ Եինէ եէվմը մէզքիւրտէ օտուն երիւ-քիւ օլարագ Շիլէտէն վէ քէրէսթէ երիւքիւ օլարագ Պարթընտան կէլ-մէքտէ օյան իքի գալըգ՝ Իրվա ա-տասը էօնիւնտէ զարդ օլտրգլարը-տան, իքի բէիսլերի իլէ 9 թայֆա-լարը՝ ձան Գուրթարան մէմուրլարը թարաֆընտան գուրթարըլմըշլար տըր։

ԻԼԱՆ

Թիւճճար վէ էմսալի էրպապը ու-մուր ու մէսալիհ նէզտինտէ թահ-սիլտարլրդ վէ օտա ուշաղը վէ պու-նա միւմասիլ իշչէրտէ խսթիխտամ օլընմագա էլեագ վէ միւնասիպ, վէ սրտագ ու խսթիգամէթի մաթպա-մրղճա տախի միւսելլէմ բէք զաէուր վէ իշկիւզար պիր քիմսէյէ լիւզումը օյանլարը ժամպաամըզա միւբաաթ իթմէլէրի իլան օլընը։ 3—2

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մեհէլիոբ Իսրէլիսկին Կէլի Էլ

1881 դեկտ. 3/20 թարիխլի գարարնամէի հիւսայունքն ցինճի մատտէսինին ցինճի ֆգրասընա թէվֆիգան, ալթը սէնէ զարիքնտա ալսզ ու գապզ օլընմամըշ պուլընան ֆայիդ գուբօնլարընդն միւրուրը կվան սէսկիպիյէ հիւքմէտին սագրթ օլանագլարը, վէ պիմանէնալէյհ 1884 մարտ 1/13 թարիխլի գուբօնլար 1890 մարտ 1/13է գատար, վէ 1884 սեպտ. 1/13 թարիխլի գուբօնլար 1890 սեպտ. 1/13է գատար ալսզ ու գապզ օլընմատդգլարը թագտիրտէ Տույունը Ումումիյէի Օսմանիյէյէ զապտագլարը՝ Մէհմիսը Իտարէ թարաքընատ Տույունը Ումումիյէի Օսմանիյէ համիլէրինէ իլան օլունուր։

Տէրսատէթ 22 յունվ. 1890

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

Իլան

Բուամէլի Շըմէնտֆէր թահվիլաթընդն 1375 ապրիլ 1 վէ հոկտեմբեր 1 մարիխլէրինտէ վատէյէրի հիւլուլ իտուպ պէտէլի թէէտիյէ օլընմամը օլան ֆայդզ գուբօնլարընդն՝ պէհէրինէ ամա վատ թարիխլէրինտէն, եանի 1890 ապրիլ 1 վէ հոկտեմբեր 1-էն էվվէլ ըմթամպօլտա Օսմանը Պանգասը իտարէխանէսինէ թագտիմ օլընմասը լազմ կէլտիկի, վէ էկէր թագտիմ օլընմագ իսէ, Տույունը Ումումիյէի Օսմանիյէնին անա ամէթէրէրի նիզամընա թէվֆիգէն մէզբուր գուբօնլարընդն՝ Մալիյէ Խազինէսի մէնֆաաթընա գայտ օլընմամագլարը՝ Բուամէլի Շըմէնտֆէր թահվիլաթը համիլէրինէ իսթամ օլընընը։

Քէզալիք 1374 օգոստոս, հոկտեմբեր, դեկտեմբեր իսկիթիսալարընտա, վէ 1375 փետրուար, ապրիլ, յունիս իսկիթիսալարընտա քէշիտէ օլընընգ խասպէթ իտէն Շըմէնտֆէր թահվիլաթը՝ պէհէրինէ ամա վատէ թարիխլէրինտէն, եանի 1890 փետրուար, ապրիլ, յունիս, օգոստոս, հոկտեմբեր վէ դեկտեմբեր իսթիխսալարընտան էվվէլ թագտիմ իտիմէյէէք օլուրլար իսէ, պուռնալար տախի Խազինէյէ Մալիյէ մէնֆաաթընա գայտ օլընմամագլար տըր։

Տէրսատէթ 22 յունվար 1890

ՖՕԹՕԿՐԱՖ

Պէյօլընտա Գուլէ Գարբուսընտա 675 վէ 677 նումէրօ իլէ մուրագգամ Գարագաշ պիրատէրլէր ամ տէֆթա էվրօբանընդն էն մէշհուր ֆայրիգալարընտան ճէլսլ իթմէկ օլարգլարը միւքէմմէլ ֆոթօկրաֆի մաքնալարը վէ էտէվաթը սարիէ վէ էճամի քիմէէկիյէ մէվճուտ օլուպ, պինալէրին ֆոթօկրաֆիյա ամտ օլան պիլմիւմէ «Ակրանտիսան, բէրբուտիւքսիոն վէ զինկոկրաֆիա» վէ սարիէ իչուն քէնտի բաղտէթլու մուքէթրիյէրինէ իլանը մախսուս իտէր, վէ թաբալար իչուն սըքարը գապալ իտուպ, վէ սիրաթա էմրիյէրինի իհրա իտէրլէր, վէ մէզբուր տէրօտան ախզ ու իթա իտէն զէվթա ֆէնէրը ֆոթօկրաֆկայա տարը իչապ իտէն մալիւմաթը միւքէմմէլէյի մէճմանէն թետրիս իթտիրիլէր։ Հէր հինս էշա զայէթ էհվէն օլարագ ֆապրիգալարը ֆիյաթը մագթուսարյա ֆիրուսթ օլունուր։ 30-12

ԻԼԱՆ

Աւսթրիա—Մաճառիսթան Լոյտ գումբանեասը վաբօրարընա եօլճ-լար իլէ պէրապէր կէլէճէք զէվաթըն՝ վաբօրրն վագթը հարէքէթինտէն եարբմ սաաթ էվվէլ, եանի գամբանա իլէ իշարէթ վէրիլտիկի զէման վաբօրը թէրք իթմէլէրի, վէ եօլճբլարընդն վաբօր պիլէթի ալմագարգդն վաբօրա կիրմէքտէն միւմքին մէրթէպէ իճթինապ էյլէմէլէրի՝ Լոյտ գումբանեասը ումումի աճէնթէլիկի թարաքընատ ըէճա վէ իլան օլընը։ 8—6

ԻՏԱՐԻՅԻ ՄԱԽՈՒՍՔ

Իշպու յունիսին 30ընճը եարընդի ճումատա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, ճումատա էրթէսի վէ բաղար էրթէսի կիւնլէրի ֆէվգէլատէ օլարագ Պէօյիւք Ատատան քէօրբիւյէ վէ քէօրբիւտէն Պէօյիւք Ատատա ամիտէ մուհարբէր սէֆէրլէր իճրա օլընանագ տըր։

Ճումատա երբեսի ութրմը

Ս. Տ.

10.30.—Գատրքէօյ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։

Բաղար ութրմը

2.30.—Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը, Գատրքէօյ։

Բաղար ութրմը

8.30.—Գատրքէօյ, Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։

Բաղար երբեսի ութրմը

12.30.—Պ. Ատատան, Հէյպէլի, Գատրքէօյ։

MANQUE DE FORCES
Anémie — Chlorose
LE FER BRAVAIS
Expérimenté par les plus grands médecins du monde, il passe inaperçu dans l'économie sans occasionner de troubles. Il recolore et reconstitue le sang et lui donne la vigueur nécessaire.
Se DÉFIER des IMITATIONS et CONTREFAÇONS
SE TROUVE DANS TOUTES LES PHARMACIES.
Gros : 23 à 22, rue St-Lazare, Paris.

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ ԷՎՐՈՊԱ ՓՈՐՍԱԿԸ

Լօնտրա 10 յուլիս

Ինկլիզ էսհամը Ինկ. Լիր.	96-1/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	17-7/8
» » գարանտը	17-5/8
» » Սէրի Ա	39-
» » » Գ	22 3/4
» » » Ս	17-3/4
Սթամբուլ 1871	-
Օսմանլը Պանգասը	12-1/2
Բուսյա իսթիգրազը	106 1/2
Բրազիլ տուչ. մութահրտէ	95-1/8
» իսթիխգազը	101-3/8
Տարբա Սանիյէ Մըսրը	35-7/8
Թունիս իսթիգրազը	100-1/2
Գուլկար իսթիգրազը	-
Դամպիռ Բարիզ 3 այ վատէ	25.48.60

Բարիզ 10 յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	91-10
» » 4 1/2 %	106-80
Եգիպտ Օսմ. էսհամը աչըլտը	18-15
» » » գարանտը	17-85
Մէրի Գ.	23-25
» Ս.	18-
Բուամէլի շըմէնտֆէրի	74-25
Օսմանլը Բէյթիլի էսհամը	-
» Պանգասը	563 75
Թրէյտի Լիոնէ	742-50
Թրէտի Ֆոնսիէ	1221-25
Ֆոնթուար տ'էսգոնթ	621 25
Սիւէյզ ագսիոնը	2511-25
Իթալիա էսհամը	92 72 1/2
Մըսրը ֆոնտ. մութահրտէ	461-25
Բուորիէ Թիւրքի	-
Նումէրօ 5 % 1879	462 50
Դամպիռ 3 այ վատէ	25-27

Վիէննա 10 յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիռ	117-50
Բուամէլի շըմէնտֆէրի ֆի.	35-40
Օսմանլը Բէյթի աքսիոնը	116-25

ԳԱԼԱԹԱ ՓՈՐՍԱԿԸ

Էսհ. ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.	19-05
» » » էն եիւքսէք	19-18
» » » էն ազաղը	19 04
Գու սապահ աչըլտը Գ. Ք.	19 07
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	54 30
» » » էն եիւքսէք	57 10
» » » էն ազաղը Գ.Ք.	54 25
» » » աչըլտը	55
Մըսրը մութահրտէ գաբ.	-
Գու սապահ աչըլտը	-
Սէռի Ա.	39-
» Գ.	22-30
» Դ.	19-07
Բուամէլի շըմէնտֆէրի	73-75
Ագչէ ֆայզի	6-
Բէյօր Դրշ.	-
Հէվալէսիզ »	50-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՈՆԼԱՐԸ

Դրէյտի ժէնէրալ	09-20
Սթամբոլ պանգասը	7-01
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-32
Թրամվայ	5-

ԱԳՈՂԼԻԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹՐ

Օսմ. լիրասը 100 դրշ.տան	Դէր Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարցը	108-03
Մէթալիք »	100-10
Պէլճիք »	103-30
Ալթընըգ »	103-30
Ինկլիզ լիրասը	110 22
Ֆրանսըզ ալթունը	87-27
Բօլ	90-22
Գրէմից ալթունը	84-15
Գարպոն գայմէսի	07-90

ԹԱՍԱՖԻԼ ԲԵԱՂՐՏԸ

10) լիբ քեաղըտ	-
20) » »	13 10
500) » »	-
500) » »	-
1000) » »	15-
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 51)

Թէճէհիզաթը ճիւնուտիյէ իչուն մէկզբի միւնագասա գօնուլտրը մուգատամէհ իլան օլունան իքի եիւզ գըրգ տէօրթ պին մէթրօ լաճիվէրտ նէֆէր չուհասը իլէ իքի եիւզ սէքսէն պէշ պին մէթրօ պօզ Ինկիլթէրա ապասընդն՝ հազիրանդն երբմի սէքիզնճի կիւնիւ թէքբար միւնագասալարը իճրա օլունարագ էկվմը մէզբիւրտէ գարարը գաթիլերի վերիլէճէկինտէն, իթասընա վէ օմուզընդը կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլաթրնա թալիպ օլանլարընդ՝ մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տարէքտինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

26 հազիրան 1890 3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 54)

Էսմանը նագտէն վէ բէշինէն ալընարագ սաթրլաճագ օլան եիւզ պին գրյէ գալըն քէբէյին պէհէր գըյէսի տօգուզ բարաս թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, թէմուզը իչինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ գաբարը գաթիսի վերիլէճէյի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ զամմ գապալ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իշ թիրաս թալիպ օլանլարը՝ մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տարէքսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

3—1

MANQUE DE FORCES
Anémie — Chlorose
LE FER BRAVAIS
Expérimenté par les plus grands médecins du monde, il passe inaperçu dans l'économie sans occasionner de troubles. Il recolore et reconstitue le sang et lui donne la vigueur nécessaire.
Se DÉFIER des IMITATIONS et CONTREFAÇONS
SE TROUVE DANS TOUTES LES PHARMACIES.
Gros : 23 à 22, rue St-Lazare, Paris.

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 53)

Միւպայաա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան իքի միլճօն գըյէ կիւհասոան պիր միլճոն իքի եիւզ պին գըյէսի՝ երբմի պիր պուլուգ, վէ պէշ եիւզ պին գըյէսի՝ երբմի պիր, վէ իւչ եիւզ պին գըյէսի՝ երբմի բարայա թալիպի էօհտէսին տէ օլուպ թէմուզը լուսինին պէչնճի չարչէնպիհ կիւնիւ գաբարը գաթիսի վէրիլէճէկի, վէ էրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշթէնզիլի գապալ օլընագաղը ճիհէթլէ, իթասընա թալիպ օլանլարը՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տարէքսինէ կէլմէլէրի իլան օլընը։

3—1

Կէչէնտէ իլան օլընտրը վէճճէլ, Ատալիյէ նէգաբաթը ճէլիլէսի տարէքսիլէ մէհաքիմը մէրպուլթէսի իչուն պու սէնէ միւպայասընա լիգում կէօրիւնէն 1250 ճէտիտ չէքի գուբու քէմէր սէչսի օտունը յա 30000 գըյէի ճէտիտ Սթրանճա քէսիբէրի մէվգբի միւզայէտէյէ գօնրմրշ, վէ օտունն պէհէր չէքիսի 12 ղրշ. 5 բարա վէ քէսիբէրին պէհէր 100 գըյէսի տախի 27 պուչուգ դրչտա թալիպլերի էօհտէսինտէ թէգարբուր իտէրէք, գարարը գաթիսի իթա գրլնմրշ օլմաղլա, 100տէ 5 թէն գիլաթը իլէ մահբուգաթը մէզգիբ. ըէյի իթայա թալիպ օլանլարընդ կէլէճէք թէմուզընդ կինճի չարչէնպիհ կիւնիւ ռասաթ 9ա գատար էնճիբ. մէնը իտարէյի Ատալիյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

27 հազիրան 306

Միւ, պէտէ վէ իհալէ միւտտէթինին թէմուզընդ 15ինճի կիւնիւնէ գատար թէճտիտ խորտիկի էվվէլճէ իլան խրիէն վէ 545500ղրշ. պէտէլը սապզգր պուլընան Մամուրէթ իլ Ազիզ վիլայէթի տախիլինտէ քէտին Մալաթիա սանճաղը ափսին էօչրիենին պէտէլի՝ մահալլի թալիպի թարաքինատ 545500 ղրշ. իպալաղ իտիլտիկինտէն, պունա դամմա թալիպ օլանլարընդ մահալիսէ վէ եաճաստ Մալիյէ Խազինէյի ճէլիլէսինտէ Ազար վէ Բուսուսմաթ իտարէյի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը։

26 հազիրան 1890 3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 54)

Էսմանը նագտէն վէ բէշինէն ալընարագ սաթրլաճագ օլան եիւզ պին գրյէ գալըն քէբէյին պէհէր գըյէսի տօգուզ բարաս թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, թէմուզը իչինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ գաբարը գաթիսի վերիլէճէյի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ զամմ գապալ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իշ թիրաս թալիպ օլանլարը՝ մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տարէքսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

3—1

Ճէվամիի չէրիֆէտէ իլդատ օլուն մագ իւզրէ ճէտիտ գըյէ իլէ 6894 գըյէ բուղնը զէյթ միւպայա խորլէճէկինտէն, թալիպլերին չէրաթը միւնագասալը անլամագ վէ միւնագասատա պուլունմագ իւզրէ պու կիւնտէն իթիպարէն նիմունէլերիլէ պէրապէր մէճլիսը խտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

25 հազիրան 306 3—3

Տաիրէի էվգաֆը հիմայունը խատէմէ վէ օտաճըլարը իչիւն խազինէտէն չուհալարը իթա իլէ իսալ իթտիրիլճէճէ 41 թագմ՝ ելպիսէ խայաթիյէսինին միւնագասալը իճրա գըրնաճաղընտան, թալիպ օլանլարը չէրաթը միւնագասալը անլասագ վէ միւնագասատա պուլունմագ իւզրէ պու կիւնտէն էնվգաֆը հիմայունն իտարէ մեճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

26 հազիրան 306 3—3

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՅՈՒՆ

Թէքբար իլան իլէ թաղիրը մուամէլաթ օլընմայա գատար, եանի նագտ իլէ ֆիրուսթ օլընմագ գախտէսի վագ գըլընմայա տէկին եաբընը մահալիսթը վագֆիկէտէն հիսսէտարանդն հասպէլ նիզամ ալիա միւզայէտ թէֆվիզ իտտէճէքլերի հիսսէլի սէքնալէրին նըսքը մէճիտի 19 զրուշ վէ նըսքը տիկէրի Խազինէի էվգաֆը հիմայունդն սուրէթ վէ սէրկի վէ գուբօնը իլէ սաթրլաճագ տըր։ Թամմ հիսսէլի օլուսպ տա պիմիւզայէտ սաթրլանալարդն մուամմէլէսինին նըսքը՝ լիրա 100 զրուշ հիսաբլյա լիրա օլարագ, վէ տիկէր նըսքը քէզալիք սուրէթի վէ սէրկի գապուլվալ իհալ գըլընճաաղընտան, պու գապալտէն աթիկզգիր մալիլաթդն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան ինճի իլան միւտտէթի օլան իչպու 306 սէնէսի հազիրանդն 25ինճի կիւնինտէն թէմուզը 2ինճի բաղար էրթէսի կիւնիւնէ գատար թալիպ օլանլարը գըյէթը մուխամմէնէլէրինին էօչրիւնէ միւսալի թէէտին ագչէլէրինէ պէրապէր Մահալիսթ իտտիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի լազըմ կէլէճէկի՝ Թիւրքէճ Թարէյ վէ Թ. Հաբէրլէր վէ Ֆրանսըզճա Մոնիթեր էյ Բուամա Գոնթրինիոն-Ֆէլլէ կազէթալարը յա իլան օլընտրը կիսլի, Ճերէրէյ Շոբէյէ կազէթասը յա տախի ինճի տէֆա օլարագ պէյան ու իլան օլունուր։

26 հազիրան 306

Խիւսավէնտիկար վիլայէթինտէ Գարասի սանճաղընա մուտաֆ Պալիս նահիէսինտէ Գըշլա Ալաքի, վէ Տէլի Եուսուֆլար վէ Գրբմրզրլար գարի յէլերինտէ պիմիթէէրի գահիրէ իսրաճ օլունուպ, խարիթասը մուճրպինճէ, հուտուտարը չիմալէն Սագար Տէտ Մէգար թէբէսինտէն պէտ իլէ Ինճիրլի Թաշ թէբէսի նոգթասընա վասլ օլունան խաթթ միսթադիմ, զարպէն մէզբիւր Ինճիրլի Թաշ թէբէսի նոգթասընտան պէտ իլէ Տէկմէն թէբէսի նոգթասընան պիրմիրը Եօրկիւճ Տէտ Մէգարը թէբէսի նոգթասընա վասլ օլունան խաթթ միւնքէսիր, ճէնուպէն մէզբիւր Եօրկիւճ Տէտ Մէգարը թէբէսի նոգթասընան պէտ իլէ Բէրթէլլի թէբէ նոգթասընտան պիրմիւրը Գավագը Բունար չէչմէսի նոգթասընա վասլ օլունան խաթթ միւնքէսիր, վէ չարդէն Գավագը Բունար չէչմէսի նոգթասընտան պէտ իլէ Զալ Տէտ Մէգար թէբէսինտէն պիրմիւրը մէպտաի հուտուտ օլան Սագար Տէտ Մէգար թէբէսի նոգթասընա վասլ օլունան խաթթ միւնքէսիր իլէ մահտուտ օլուպ, 1076 ճէրիպտէն իպարէթ պուլունան ապրդի տէրունինտէ իմալ օլունաճագ օլան պիր գրթա սիմի գուրշուն մանինի 99 ռէնէ միւտտէթլէ մի թէհարիրլերի Պալքէսէրտէ մուգիմ թէպասի տէվլէթը Ալիյէտէն Եօրկի Սէվասթ օբուլ վէ շերիքի Տատեան Տրդատ պէյ էօհտէլերինէ իհալէ սի մուգարրէր իտուկինտէն, մատենը մէզբիւր հապգունտա պիր կէօնա ի թիրազ օլանլարը՝ Մէատին Նիզամ Նամէսինին 29 վէ 30ընճը մատտէլէրի մուճրպինճէ, թասրիսը իլանտէն իթիպարէն 2 մահ միւտտէթլի դաբ ֆրնտա Տէրսատէթտէ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսի տարէքսինտէ Օրման վէ Մեատին իտարէի ումումիյէսինէ վէ մահալլինտէ մէրքէզը վիլայէթէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

28 հազիրան 306

Խազինէճէ միւպայաա իտիլճէճը օլան ճէտիտ գըյէ հիսապլյա 58722 գըյէյէ գատար քէօմիւրիւն չէրա իթիր մէվգուասրյա պէհէր ամիգ 100 գըյէսի 31 1/2 ղրշ. տա թալիպի էօհտէսինտէ պուլընընդընա վէ թէ մուգպնն կինճի չարչէնպիհ կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի բէնճէնպիհ կիւնիւ քէզալիբ սաաթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ գապալ իտիլճէճկինէ պինա էն նոգսանրյա իթա իթմէք վէ տա հա զիյատ մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլերին մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

26 հազիրան 306 3—3

վուզ վէ 1 ախբը վէ սէնէվի 4500 ղրշ. քիրալը պիր գրթա պօսթանդն 13 հիսսէ իթիպարբյա 3 հիսսէսի. հաճի Օսման։

··6··2000·—Պուլկարլու գարիյէսինտէ Սարը Ղազի ճատտէսինտէ Մաթէպէտի հաճի Մէհմէտ ագա վագֆընտան թէրպիէն 35 մէթրօ արսատա վէ գահրընա 91 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պալ ախբընդն նըսքի հիսսէսի. հաճի Օսման։

··1300·—Իւսկիւտարտա Արագիյէճի ճաֆէր մահալլէսինտէ Թօբրագ սօգաղընտա Սէրթօպի Մէհմէտ էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 31 մէթրօ 1 գրթա մէնզիլ արսասը. հաճի Օսման։

··148·150··12000·—Պէպէք գարիյէսինտէ Պէպէք ճատտէսինտէ Սուլթան Ահմէտ Խանը Սալիս հազրէթլերի վագֆընտան թէրպիէն 91 մէթրօ արսատա ֆէվգինտէ 1 օտա վէ 1 սուֆա վէ 45 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 60 ղրշ. քիրալը ախբաղ 2 պապ տէքեաքինին պիւթինինա. հիւսնի էֆ.

··28··35000·—Պէպէք գարիյէսինտէ Քիլիսէ օսգաղընտա Սուլթան Ահմէտ Խանը Սալիս հազրէթլերի վագֆընտան թէրպիէն 190 մէթրօ արսատա 7 օտա 2 սուֆա 2 գրյու 45 մէթրօ պաղչէ վէ 1 մահգէնի միւշթէմիլ վէ չէհրի 300 ղրշ. քիրայա միւթէհամմիլ ախբաղ 1 պապ մէնզիլ. հիւսնի էֆ.

··25··3000··2000·—ՊէյօղլընտաԳամէր խաթուն մահալլէսինտէ Բրմագ սօգաղընտա Էպու Պէքիր էֆ. վագֆընտան թէրպիէն 45 մէթրօ արսատա մէպնի 2 օտա 1 սուֆա 1 գրյու վէ 22 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախբաղ պիր պապ մէնզիլ։

··1·3·7··6000· — Սիւլեյմանիյէտէ Սիւլեյմանիյէ ճատտէսինտէ մէրհում Ֆէրհատ բաշա վագֆընտան պէրմուճէիլը խարիթա 52 զրրա մուգատտէմա 2 պապ տիւքքեան վէ պէքեար օտաար վէ նլեկվմ պիր գրթա արսանդն պիւթինու. հաճի Հիւսէյին էֆ.

··41··3534·—Հաճի Թիմուր մահալլէսինտէ Հէքիմ օղլու Ալի բաշա մահալլէսինտէ Մէյտան սօգաղընտա հաճի Մուսթաֆա աղա մահալիսինտէ թէրպիէն 53 մէթրօ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գրյու վէ 430 զրրա աթիգ վէ 330 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախբաղ պիր պապ մէնզիլին 3 հիսսէ իթիպարբյա 2 հիսսէսի. Մէհմէտ աղա։

··38··30000·—Ալթը Մէրմէրտէ Սէյիտ Իսմէր մահալլէսինտէ Սէրվի մէյտանընտա Հէքիմ պաշը Ալի բաշա վէ էվգաֆը սարբէ իլէ մախլուլթ թէրպիէն 9000 մէթրօ արսատա 4 պաղչէվան օտասը, տօրպալը վէ սաղիր 2 գրյու վէ 1 ախբը վէ 1 հավուզը միւշթէմիլ պիր գրթա պօսթանդն միւլք մակէտիք պիւթինու. Նազիք էֆ.

··18··3600·—Պաալը ճաֆէրիտէ Բիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Զավուշ սօգաղընտա հասէքի Մուսթաֆա վագֆընտան թէրպիէն 35 մէթրօ արսատա չէհրի 60 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ միւլք մա կէտիք 3 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. Նազիք էֆ.

··14··6230·—Սարաֆխանէտէ Տիւլկէրզատէ մահալլէսինտէ Սարաֆխանէ տէրուինինտէ Պաշ գաբու ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէսիքեաթընտան թէրպիէն 30 մէթրօ արսատա չէհրի 100 ղրշ. քիրալը ախբաղ 1 պապ քեաղըտնը տիւքքեանընդն միւլք մա կէտիք 4 հիսսէ իթիպարբյա 3 հիսսէսի. Մէհմէտ աղա։

··75··3000·—Սուլթան Պայազիտտէ Ֆվմի պէյ մահալլէսինտէ Օգճուլար պաշը ճատտէսինտէ Այասօֆիաի քէսիր վագֆընտան թէրպիէն 38 մէթրօ արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտա վէ 1 սուֆայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 300 ղրշ. քիրալը ախբաղ 1 պապ գունտուրմաը տիւքքեանընդն 3 հիսսէ իթիպարբյա 1 հիսսէսի. Նազիք էֆ.

··14··10000·—Իւսկիւտարտա Սէլամի Ալի էֆ. մահալլէսինտէ Սէլամի Ալի էֆ. վագֆընտան վէ տէրունինտէ պիր գույուլը միւշթէմիլ թէրպիէն 1800 մէթրօ պիր գրթա արսանդն 3 հիսսէտէն 2 հիսսէսի. հաճի Օսման էֆ.

··3 միւքէրրէր··1250·—Եէտիգուլէտէ Ֆիւրքճի Պաշը հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Եէտիգուլէ ճատտէսինտէ էյհամ էվհատտտին վագֆընտան թէրպիէն 120 մէթրօ պիր գրթա արսանդն պիւթիւնիւ. հաճի Հիւսէյին էֆ.

··3 միւքէրրէր··2340·—Եէտիգուլէտէ Ֆիւրքճի Պաշը հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Եէտիգուլէ ճատտէսինտէ էյհամ էվհատտտին վագֆընտան թէրպիէն 138 մէթրօ պիր գրթա արսանդն պիւթիւնիւ. հաճի Հիւսէյին։

··23 միւքէրրէր··357·—Գիաոը գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Թաշ քէօբրիւ ճատտէսինտէ Վալիտէ Սուլթան վագֆընտան թէրպիէն 63 մէթրօ արսատա սէնէվի 1600 ղրշ. քիրալը պիր պապ պագգալ վէ պիր պապ գահվէ սիւքքեանլարընդ 580 մէթրօ վէ տէրունինտէ 1 գրյուլը միւշթէմիլ սէնէտ մահալլինի միւշթէմիլ մէզբիւր տիւքքեան վէ սէնէտ մահալլէրինին 12 հիսսէ իթիպարբյա 1 հիսսէսի. հաճի Հիւսէյին էֆ.

··193··1500·—Գուզկունճըզ գարիյէսինտէ Իճատիյէ մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ պէրմուճիլը սէնէտ 78 զրրա պիր գրթա մէնզիլ արսասը. հաճի Օսման։

··50··2100·—Պէյօղլընտա Շէյխ իւլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Զայլագ սօգաղընտա Սուլթան Պայազիտ վագֆընտան թէրպիէն 95 մէթրօ արսատա մէպնի 1 օտա 1 գրյու վէ 108 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 60 ղրշ. քիրալը ախբաղ վէ խարապ պիր պապ զայրէդ իթիրազ տիւքքեան մա օտա վէ արսանդն 5 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. հաճի Օսման։

··5··16611·—Իւսկիւտարտա Սինան բաշա մահալլէսինտէ Թօբրագ սօգաղընտա Սինան բաշա վագֆընտան թէրպիէն 7486 մէթրօ վէ տէրունինտէ 2 օտա վէ քէպիր պիր գրյու վէ 1 հա-

սապ Թիմուր խան մահալլէսինտէ Բիրի Մէհմէտ բաշա սօգաղընտա Թէրպիէն 140 մէթրօ արսատա մէպնի 12 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գրյու վէ 220 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ մէզբիւրընդն 12 հիսսէտէն 1 հիսսէսի պաղչէի մէզքիւրընդն 6 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. Ահմէտ էֆէնտի։

(1) Ճիւմէլէրին պաղչարընտա իլք հիզատա պուլունան բատագամլար՝ մահալիսընդ նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատտաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլերինի պիլտիրմէյգատ տիրլէր։

ԻԹԹԻՐԱԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

Ն. ՎԱՅԵԱ ՀԱՊԼԱՐԸ

Իսէալ, գանը պասուր վէ գօլերին խասթալրգլարընը թէտավի իչիւն պիրճիք իլան տըր։

Մէկզբիւր հապլարընդ իսթիմալի իչիւն ճէմկէթը Թրպպկէի Միլքկէ Թարաֆընտան 1504-1888 նամյեմբեր 23տէ բուխսաթնամէ իթա օլընմըշ տըր։

Զիքբր օլընան հապլար՝ պիրինճի սընֆ էճզանբրարտան ժ. Անտրիա Թարաֆընտան թէրթիպ օլընը։

Ն. Վայեա հապլարը՝ միւնհասբրէն նէպաթաթտան թէրքիպ իտիմիշ օլուպ, պաղրբտագարա միթէլլիգ խասթալրգլարը սէրի պիր սուրէթտէ թէտավի իտէր։ Աթբպպա թարաֆընտան իթա օլընան պիր խայը չահատէթնամէէրէտէ տախի, մէզբիւր հապլարընդ զիքբ օլընան խասթալրգլար իչիւն չիֆապախշ օլարընը պէյան իտիմիշ տըր։ Գունտան մատտա զիքբ օլընան հապլար՝ էվրօբատա օլարընը կիսի բարթաթբմընա չէօհրէթ իթմիշ օլուպ, բաղպէթլու էհալիպու հապլարընդ նէթիճէյի չիֆապախշանընը կիւնտէն կիւնէ թագտիր իթմէքտէ տիր։

Գօլերա կիսի պիր խասթալրգ զուհուրինտէ իհճիյաթ օլմագ իւզրէ մէզքիւր հապլարտան պիր թանէ սապահ վէ պիր թանէ ագշամ ալմալը տըր։ Հէր իչէտ 24 հապ պուլընընդ, պունդն սուրէթը խթիմալիի Թարիխ իտէր 17 լինանտան պիր տէ Թարիֆնամէ մէվճուտ տըր։

Պէհէր չիչէնին ֆիյաթը՝ Սթամպօլ վէ ճիվարը վէ վիլայաթ իչիւն 1 մէճիտիյէ վէ մէմալիքը էճնէպիյէ իչիւն 5 Ֆր. տըր։

Իտարէյի, ֆաբրիգասը վէ ումումի տէրօղիթօսը՝ Գալաթատա Խավեար խանընտա պէշիլբ գաբունդն իսթիտնտ 2ինճի վէ հինճնիլ գաթիարտա տըր։ Մէզքիւր հապլար՝ Տէրսատէթտէ, վիլայաթտա վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ քեաին պիլճիմէլ էճզախանէլէրտէ վէ էճզա տէրօղիթօլարընտա պուլունը։

Մէզքիւր հապլարը
սահկպէրի Տէրսատէթտէ
Ա. ՕԼԻՎՕ վէ Ն. ՎԱՅԵԱ
Տէրսատէթ

ԼԱ ՓԷՍ

ՀԱՐԻԹԴԷ ԳԱՐԾԸ
ՖՐԱՆՍԸԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՐԳԱՆԵԱՍԸ
ԹԷԷՄԻՆԱԹ ՊԷՏԷԼԻ
50,000,000 ՖՐԱՆԳ

Ումում մէմալիքը մահրուսէի Շահանէ ամէնթէսի ՌԻԻԶԱՆԴ ՇԷՀԻՐԼԵԱՆ

Տէրսատէթտէ Պաղչէ-Գարուսընտա Եօրկիատա խանընտա Ն՝ 1։

EMULSION SCOTT
(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԸՐԸԿ)
ՄՈՐԻՒ ԶԿԱՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ,
Իբոֆոսֆիդներ ալ Լոմ Ի սոդայով
Պատրաստեալ Ա.Մ. ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆ